

Otac Leonardo joj je objasnio.

Vitorija gaje grlila pet minuta, lijući suze radosnice. "Oh, da! Da!"

Leonardo joj je rekao da mora da ode na neko vreme i sredi njihov novi dom u Švajcarskoj, ali je obećao da će poslati po nju za šest meseci. Bilo je to najduže čekanje u njenom životu, ali Leonardo je održao reč. Pet dana pre svog devetog rođendana, Vitorija se preselila u Ženevu. Preko dana je išla u međunarodnu školu u Ženevi, a noću je učila od svog oca.

Tri godine kasnije, Leonardo Vetra se zaposlio u CERN-u. Vitorija i Leonardo su se preselili u zemlju čuda kakvu mlada Vitorija nije mogla ni zamisliti.

Vitorijinim telom su prošli trnci dok je hodala niz VHS tunel. Videla je svoj prigušeni odraz na cevi i osetila očevo odsustvo. Normalno je egzistirala u stanju potpune smirenosti, u harmoniji sa svetom oko sebe. Ali sada, veoma iznenadno, ništa više nije imalo smisla. Poslednja tri sata su bila nejasna u njenom sećanju. Bilo je 10 ujutro na Balearskim ostrvima kada je primila poruku od Kolera. *Tvoj otac je ubijen. Vрати se kući odmah.* Uprkos zagušljivoj vrućini, ove reci su je prožele jezom sve do kostiju, a Kolerov ton bez emocija je boleo skoro isto koliko i vest.

Sada se vratila kući. *Ali kakvoj kući?* CERN, svet u kome je živela od svoje dvanaeste godine, iznenada joj je delovao strano. Njenog oca, koji ga je činio magičnim, više nije bilo.

Duboki udisaji, rekla je sebi, ali nije mogla da umiri svoje misli. Pitanja su navirala sve brže i brže. Ko je ubio njenog oca? Zašto? Ko je bio ovaj američki "specijalista"? Zastoje Koler insistirao da vidi laboratoriju?

Koler je rekao da postoje dokazi daje ubistvo njenog oca bilo povezano sa trenutnim projektom. *Kakvi dokazi? Niko nije znao na čemu smo radili! A čak i daje neko saznao, zašto bi ga ubili?*

Dok se kretala niz VHS tunel prema očevoj laboratoriji, Vitorija je shvatila da se upravo sprema da razotkrije najveće njegovo dostignuće, a da on neće biti prisutan. Zamišljala je ovaj trenutak mnogo drugačije. Zamišljala je da će on pozvati najveće naučnike CERN-a u svoju laboratoriju i pokazati im otkriće, posmatrajući njihova zadivljena lica. Zatim će ga obasjati roditeljski ponos dok im bude objašnjavao kako mu je jedna od *Vitorijinih* ideja pomogla da ovaj projekat pretvori u realnost... Kako je njegova *ćerka* učestvovala u otkriću. Vitorija je osetila knedlu u grlu. *Trebalo je da otac i ja zajedno doživimo ovaj trenutak.* Ali bila je sama. Nije bilo kolega. Nije bilo srećnih lica. Samo nepoznati Amerikanac i Maksimilijan Koler.

Maksimilijan Koler. Kralj.

Vitoriji se nije sviđao ni kada je bila dete. Iako je s vremenom naučila da poštuje njegov moćni intelekt, njegovo ledeno ponašanje joj je uvek delovalo neljudski, kao savršena antiteza topline Vitorijinog oca. Koler se bavio

naukom zbog njene besprekorne logike... a njen otac zbog njene duhovne vrednosti. Ali začudo, između ova dva čoveka je oduvek postojalo neizrečeno poštovanje. *Geniji*, neko joj je jednom objasnio, *prihvataju druge genije bezuslovno*.

Genije, pomislila je. *Moj otac... tata. Mrtav.*

Ulaz u laboratoriju Leonarda Vetre je bio dugi, sterilni hodnik potpuno prekriven belim pločicama. Lengdonu se činilo da ulazi u neku vrstu podzemne psihijatrijske bolnice. Duž hodnika su se nizale desetine uramljenih crno-belih slika. Iako je Lengdonov posao bio proučavanje slika, ove su mu delovale potpuno strano. Izgledale su kao haotični negativni nasumičnih linija i spirala. *Moderna umetnost? Razmišljao je. Džekson Polok na amfetaminima ?*

"Šeme rasipanja", reče Vitorija, očigledno primećujući Lengdonovo interesovanje. "Kompjuterski prikazi sudara čestica. To je Z-čestica", rekla je, pokazujući na bleđi trag koji je bio skoro nevidljiv u zbrci. "Moj otac ju je otkrio pre pet godina. Čista energija - bez ikakve mase. Predstavlja možda najmanji građevinski blok u prirodi. Materija nije ništa drugo nego zarobljena energija."

Materija je energija? Lengdon je nakrivio glavu. *Zvuči prilično zen.* Zagledao se u tanku prugu na fotografiji i zapitao šta će mu njegovi drugari sa harvardskog odeljenja za fiziku reći kada im saopšti da je proveo vikend motajući se po Velikom hadron sudaraču diveći se Z-česticama.

"Vitorija", reče Koler, dok su se približavali impozantnim čeličnim vratima laboratorije, "moram da spomenem da sam bio ovde jutros, tragajući za tvojim ocem."

Vitorija je blago pocrvenela. "Jeste?"

"Da. I zamisli moje iznenađenje kada sam otkrio daje zamenio CERN-ovu standardnu bravu sa šifrom nečim drugim." Koler pokaza na komplikovan elektronski uređaj koji je bio postavljen pored vrata.

"Izvinjavam se", rekla je. "Znate kakav je bio kad je u pitanju privatnost. Nije želeo da bilo ko osim nas dvoje ima pristup."

Koler reče: "U redu. Otvori vrata."

Vitorija je neko vreme oklevala. Onda je duboko udahnula i prišla mehanizmu na zidu.

Lengdon nije nikako bio pripremljen na ono što se zatim desilo.

Vitorija se približila uređaju i pažljivo prislonila desno oko na izbočeno sočivo koje je ličilo na teleskop. Zatim je pritisla dugme. U mašini je nešto škljocnulo. Zrak svetla je prešao preko njenog oka, skenirajući ga poput mašine za kopiranje.

¹ Jackson Pollock (1912-1956) predvodnik američkog apstraktnog ekspresionizma (prim. prcv.).

"To je skener mrežnjače", rekla je. "Nepogrešivo obezbeđenje. Prepoznaje obrasce samo dve mrežnjače. Moje i očeve."

Robert Lengdon je stajao pred užasnim otkrovenjem. Prizor Leonarda Vetre je iskrsao u jezivim detaljima - krvavo lice, usamljeno kestenjasto oko koje je uzvraćalo pogled i prazna očna duplja. Pokušao je da odbaci očiglednu istinu, ali onda ih je video... ispod skenera na belim pločicama... blede tamnocrvene mrlje. Sasušena krv.

Vitorija ih, na svu sreću, nije primetila.

Čelična vrata su skliznula u stranu i ona je prošla.

Koler Lengdonu uputi pogled poput kamena. Poruka je bila jasna:

Kao što sam vam rekao... nestalo oko je poslužilo višem cilju.

18

Ženine ruke su bile vezane, a njeni zglobovi sada već ljubičasti i natečeni od trenja. Pored nje je ležao Hašašin kože boje mahagonija i umorno se divio svojoj goloj nagradi. Pitao se da li je njena trenutna pospanost bila samo varka, patetični pokušaj da izbegne da mu pruži dalje usluge.

Nije mu bilo važno. Bio je dovoljno nagrađen. Zasićen, uspravio se u krevetu.

U *njegovoj* zemlji, žene su svojina. Slabe. Predmeti zadovoljstva. Roblje tretirano poput stoke. I one su znale gde im je mesto. Ali *ovde*, u Evropi, žene su se pravile da su snažne i nezavisne, što gaje zabavljalo i uzbuđivalo u isto vreme. Primoravanje na fizičku potčinjenost je bilo zadovoljstvo u kome je uvek uživao.

A sada, uprkos prijatnom osećanju u slabinama, hašašin je osećao da u njemu raste drugačija vrsta apetita. Ubio je prošle noći, ubio i osakatio, a za njega je ubijanje bilo poput heroína... Svaki novi susret bi ga samo privremeno zadovoljio, pre nego što bi povećao njegovu želju. Uzbuđenje je nestalo. Glad se vratila.

Posmatrao je usnulu ženu kraj sebe. Prelazeći dlanom preko njenog vrata, osetio je uzbuđenje sa saznanjem da bi u trenutku mogao okončati njen život. Kakve bi veze imalo? Ona je niže biće, samo predmet zadovoljstva i zabave. Njegovi snažni prsti su se obavili oko njenog grla, uživajući u njenom nežnom pulsu. Onda je, boreći se sa željom, sklonio ruku. Imao je posla. Služio je stvari mnogo većoj od njegove sopstvene želje.

Dok je ustajao iz kreveta, uživao je u časti posla koji je bio pred njim. Još uvek nije mogao da pojmi uticaj čoveka po imenu Janus i drevnog bratstva kojim je upravljao. Bratstvo je na čudesan način izabralo *njega*. Nekuko su

saznali za njegovu gnušanje... i za njegove veštine. Na koji način, nikada neće saznati. *Njihovi koreni su se pružali daleko.*

Sada su mu ukazali najveću čast. On će biti njihove ruke i njihov glas. Njihov ubica i glasnik. Onaj koga je njegov narod znao kao *Malak al-haq* - Anđeo istine.

19

17 etrina laboratorija je imala divlje futurističan izgled.

T Blistavobela i sa svih strana okružena kompjuterima i specijalizovanom elektronskom opremom, ličila je na neku vrstu operacione sale. Lengdon se pitao kakve tajne je ovo mesto moglo da skriva da bi se opravdalo vađenje nečijeg oka radi ulaska unutra.

Koler se vrpeljio dok su ulazili, a njegov pogled je jurcao okolo, u potrazi za tragovima uljeza. Ali laboratorija je bila prazna. Vitorija se takođe kretala polako... kao da joj laboratorija deluje nepoznato bez očevog prisustva. Lengdonov pogled je odmah pao na sredinu sobe, gde se niz kratkih stubova uzdizalo iz poda. Poput minijaturnog Stounhendža, desetak ili više stubova od ugljačanog čelika su formirali krug u centru prostorije. Stubovi su bili visoki oko jedan metar i podsećali su Lengdona na muzejska postolja za dragocene dragulje. Međutim, ovi stubovi očigledno nisu bili napravljeni za drago kamenje. Svaki je nosio debeli, providni kanister veličine konzerve za teniske loptice. Izgledali su prazno.

Koler zbunjeno osmotri kanistere. Bilo je očigledno daje za sada resio da ih ignoriše. Okrenuo se prema Vitoriji. "Je li nešto ukradeno?"

"Ukradeno? *Kako?*" usprotivila se. "Skener mrežnjače dozvoljava ulaz samo nama."

"Samo pogledajte."

Vitorija je uzdahnula i par trenutaka proučavala sobu. Slegla je ramenima. "Sve izgleda onako kako je moj otac uvek ostavljao. Uređeni kaos." Lengdon oseti kako Koler odmerava opcije, kao da se pita koliko daleko može da ide sa Vitorijom... koliko može da joj kaže. Činilo se daje privremeno odustao od toga. Pomerajući svoja invalidska kolica prema sredini sobe, usredsredio se na misterioznu skupinu naizgled praznih kanistera. "Tajne su", konačno reče Koler, "luksuz koji više sebi ne možemo dozvoliti."

Vitorija pomirljivo klimnu glavom, iznenada izgledajući potreseno, kao daju je ovo mesto obuzelo bujicom sećanja.

Daj joj minut, pomisli Lengdon.

Kao da se priprema za ono što je nameravala da otkrije, Vitorija je zatvorila oči i udahnula. Zatim je udahnula ponovo. I još jednom. I još jednom... Lengdon ju je posmatrao, iznenada zabrinut. *Da li je sa njom sve u redu?* Pogledao je Koleru, koji je delovao ravnodušno, kao daje već prisustvovao ovom ritualu. Prošlo je deset sekundi pre nego stoje Vitorija otvorila oči. Lengdon nije mogao da poveruje u ovakvu metamorfozu. Vitorija Vetra se preobrazila. Njene pune usne su se opustile, ramena pognula, a oči dobile mek i pomirljiv izraz. Izgledalo je kao daje primorala svaki mišić u svome telu da prihvati situaciju. Opora vatra i lična patnja su nekako bili potisnuti u hladnoću duboku poput mora.

"Odakle da počnem..." rekla je nepomućenim akcentom.

"Od samog početka", reče Koler. "Pričajte nam o eksperimentima vašeg oca."

"Pomirenje nauke i religije je bio životni *san* moga oca", reče Vitorija.

"Želeo je da dokaže da su nauka i religija dva potpuno kompatibilna polja - dva različita pristupa otkrivanju iste istine." Zastala je, kao da ne može da poveruje u ono što će upravo reći. "I nedavno... otkrio je način da to uradi." Koler nije rekao ništa.

"Zamislio je eksperiment za koji se nadao da će resiti jedan od najžučnijih sukoba u istoriji nauke i religije."

Lengdon se pitao na koji sukob je mislila. Bilo ih je toliko mnogo.

"Kreacionizam", razjasnila je Vitorija. "Bitka oko toga kako je nastao univerzum."

Oh, pomisli Lengdon. *Debata*.

"Biblija, naravno, tvrdi daje Bog stvorio univerzum", objasnila je. "Bog je rekao 'Neka bude svetlo' i sve što vidimo se pojavilo iz ogromne praznine. Na nesreću, jedan od osnovnih zakona fizike kaže da se materija ne može stvoriti iz ničega."

Lengdon je čitao o ovom patu. Ideja daje Bog navodno stvorio "nešto iz ničega" je bila u potpunoj suprotnosti sa prihvaćenim zakonima moderne fizike, što je značilo, kako su naučnici tvrdili, daje Postanje sa naučne strane apsurdno.

"G. Lengdone", reče Vitorija, okrećući se, "pretpostavljam da ste upoznati sa teorijom Velikog praska?"

Lengdon slegnu ramenima. "Manje-više." Znao je daje Veliki prasak predstavljao naučno prihvaćen model nastanka univerzuma. Nije ga stvarno razumeo, ali prema toj teoriji, usamljena tačka izuzetno koncentrovane energije je buknula u kataklizmičkoj eksploziji, šireći se u svim pravcima da bi stvorila univerzum. Ili nešto slično.

Vitorija je nastavila. "Kada je katolička crkva 1927. prvi put iznela teoriju Velikog praska,..."

"Izvinite?" ubacio se Lengdon, ne uspevši da se suzdrži. "Kažete da je Veliki prasak bio *katolička* ideja?"

Vitorija je bila iznenađena njegovim pitanjem. "Naravno. Izneo ju je katolički sveštenik, Zorž Lemetre, 1927. godine."

"Ali, ja sam mislio..." oklevao je. "Zar Veliki prasak nije ideja harvardskog astronoma Edvina Habla?"

Koler ga smrknuto pogleda. "Ponovo je u pitanju američka naučna arogancija. Habl je objavio svoj rad 1929, dve godine posle Lemetrea."

Lengdon se namršti. *Stvar se zove Hablov teleskop, gospodine - nikad nisam čuo za Lemetreov teleskop!*

"G. Koler je u pravu", reče Vitorija, "ideja je Lemetreovo delo. Habl ju je samo *potvrdio* sakupivši čvrste dokaze koji su pokazivali daje Velik prasak naučno moguć."

"Oh", reče Lengdon, pitajući se da li su Habl-fanatici na odeljenju za astronomiju na Harvardu u svojim predavanjima ikada pominjali Lemetrea.

"Kada je Lemetre prvi put izneo teoriju Velikog praska", nastavila je Vitorija, "naučnici su tvrdili da je potpuno besmislena. Materija, rekli su naučnici, ne može biti stvorena iz ničega. Tako da je, kada je Habl šokirao svet naučno dokazavši da je teorija Velikog praska tačna, crkva objavila pobjedu, proglašavajući to za *dokaz* daje Biblija naučno dokazana. Božanska istina."

Lengdon usredsređeno klimnu glavom.

"Naučnicima se naravno nije svidelo što crkva koristi njihova otkrića da bi promovisala religiju, pa su odmah pretočili teoriju o Velikom prasku u matematičke formule, uklonivši sve religiozne predznake i time je prihvatili kao svoju. Međutim, na nesreću po nauku, njihova računanja i do danas imaju jednu ozbiljnu manu koju crkva voli da ističe."

Koler je zagundao. "*Jedinstvenost.*" Izgovorio je tu reč kao da je bila uzrok svih njegovih muka.

"Da, jedinstvenost", reče Vitorija. "Tačan trenutak stvaranja. Nulta tačka."

Pogledala je Lengdona. "Nauka čak ni danas ne može da objasni sam trenutak stvaranja. Naši proračuni prilično uspešno objašnjavaju *rani* univerzum, ali što se više vraćamo kroz vreme, približavajući se samom trenutku, matematika se iznenada dezintegriše i sve postaje besmisleno."

"Tačno", reče Koler nervoznim glasom, "a crkva taj nedostatak smatra dokazom čudesnog dela božjih ruku. Pređite na stvar."

Vitorijin izraz lica je postao nedokučiv. "Stvar je u tome daje moj otac oduvek verovao u božiju umešanost u Veliki prasak. Iako nauka nije bila u stanju da shvati uzvišeni trenutak stvaranja, on je verovao da će jednog dana *moći.*" Tužno je pokazala prema odštampanom natpisu koji je bio prikaoč iznad radnog stola njenog oca. "Tata mi je time mahao ispred nosa svaki put kada **bih** izrazila svoje sumnje."

Lengdon pročitava poruku:

NAUKA I RELIGIJA NISU SUPROTSTAVLJENE.

NAUKA JE SAMO PREVIŠE MLADA DA BI RAZUMELA.

"Moj otac je htio da podigne nauku na viši nivo", reče Vitorija, "na kome bi nauka potvrdila koncept Boga." Provukla je ruku kroz kosu, obuzeta melanholijom. "Pokušao je da učini nešto što nijednom naučniku nije palo na pamet. Nešto za šta nijedan naučnik do sada nije posedovao *tehnologiju*." Zastala je, kao da nije sigurna kako da uobličiti sledeće reci. "Smislio je eksperiment kojim bi dokazao daje Postanje moguće."

Dokazati Postanje? Pitao se Lengdon. Neka bude svetio? Materija iz ničega?

Kolerov mrtvi pogled se vnu preko prostorije. "Sta ste rekli?"

"Moj otac je stvorio univerzum... iz ničega."

Koler trgnu glavu. "Šta?"

"Tačnije rečeno, rekonstruisao je Veliki prasak."

Koler je izgledao kao da će iskočiti iz kolica.

Lengdon je sada bio i zvanično izgubljen. *Stvaranje univerzuma? Rekonstruisanje Velikog praska?*

"Naravno, uradio je to na znatno manjem modelu", reče Vitorija, sada pričajući brže. "Proces je bio neverovatno jednostavan. Ubrzao je dvaultra-tanku zraka čestica u suprotnim smerovima duž cevi akceleratora. Dva zrak su se direktno sudarila ogromnom brzinom, spajajući se i sabijajući svu svoju energiju u jednu tačku. Postigao je izuzetnu gustinu energije." Počela je da iznosi podatke, dok su se direktorove oči širile.

Lengdon je pokušavao da ih prati. *Znači, Leonardo Vetra je simulirao sabijenu tačku energije iz koje se univerzum navodno razvio.*

"Rezultat", reče Vitorija, "nije bio ništa manje nego čudesan. Kada bude objavljen, uzdrmaće same temelje moderne fizike." Sada je govorila sporo, kao da uživa u veličini svojih vesti. "Bez upozorenja, u cevi akceleratora, na ovoj tački izuzetno usredsređene energije, čestice materije su počele da se pojavljuju niotkuda."

Koler nije pokazao nikakvu reakciju. Jednostavno je zurio.

"Materija", ponovila je Vitorija. "Pojavila se niotkuda. Neverovatan prizor subatomskog vatrometa. Minijaturni univerzum koji se rađao. Ne samo daje dokazao da materija *može* biti stvorena iz ničeg, nego i da Veliki prasak i Postanje mogu jednostavno biti objašnjeni prihvatanjem prisustva ogromnog izvora energije."

"Mislite na *Boga?*" insistirao je Koler.

"Boga, Budu, Silu, Jahvea, Jedinstvenost, Tačku nastanka - nazovite to kako god želite - rezultat je isti. Nauka i religija iznose istu istinu - čista **energija je tvorac svega.**"

Kada je Koler konačno progovorio, glas mu je bio sumoran. "Vitorija, ne razumem te u potpunosti. Učinilo mi se da si rekla daje tvoj otac *stvorio* materiju... iz ničega?"

"Da." Vitorija pokaza prema kanisterima. "I tamo je dokaz. U onim posudama su primerci materije koju je stvorio."

Koler se zakašljao i prišao kanisterima poput oprezne životinje koja obilazi nešto za šta instinktivno zna daje opasno. "Očigledno nije nešto pro-maklo", rekao je. "Kako očekuješ da bilo ko poveruje da se u ovim kanisterima nalaze čestice materije koju je tvoj otac *stvorio*? To mogu biti bilo kakve čestice."

"U stvari", reče Vitorija samouvereno, "baš i ne mogu. Ove čestice su jedinstvene. To je vrsta materije koja ne postoji nigde na zemlji... što znači daje *morala* biti stvorena."

Kolerovo lice se smrknilo. "Vitorija, kako to misliš, određena *vrsta* materije? Postoji samo *jedna* vrsta materije, a ona..." Koler iznenada učuta. Na Vitorijinom licu se video trijumf. "O tome ste i sami predavali, direktore. Univerzum se sastoji od *dve* vrste materije. To je naučna činjenica." Vitorija se okrenula prema Lengdonu. "G. Lengdone, šta Biblija kaže o Postanju? Šta je Bog stvorio?"

Lengdon se zbunio, ne shvatajući kakve to veze ima sa bilo čime. "Um, Bog je stvorio... svetio i tamu, raj i pakao..."

"Upravo tako", reče Vitorija. "Stvorio je sve u obliku suprotnosti. Simetrija. Savršena ravnoteža." Ponovo se okrenula prema Koleru. "Direktore, nauka tvrdi isto što i religija, daje Veliki prasak stvorio sve u univerzumu sa svojom suprotnosti."

"Uključujući i samu *materiju*", prošaputa Koler, kao za sebe.

Vitorija klimnu glavom, "I kada je moj otac izveo svoj eksperiment, stvarno su se pojavile dve vrste materije."

Lengdon se zapitao staje ovo značilo. *Leonardo Vetraje stvorio suprotnost materiji?*

Koler je pobesneo. "Supstanca o kojoj govorite postoji samo *negde drugde* u univerzumu. Sigurno ne na Zemlji. Najverovatnije čak ne ni u našoj galaksiji!"

"Upravo tako", odgovorila je Vitorija, "stoje dokaz da su čestice u ovim kanisterima morale biti *stvorene*."

Kolerovo lice je otvrdlo. "Vitorija, ne tvrdiš valjda da se u onim kanisterima nalaze stvarni uzorci?"

"Baš to." Ponosno je pogledala posude. "Direktore, vi posmatrate prve dokaze postojanja *antimaterije* na svetu."

ZO

Faza dva, pomislio je hašašin, koračajući kroz mračni tunel.

Buktinja u njegovoj ruci je preterana. Znao je to. Ali bilo je to radi efekta. Efekat je sve. Naučio je da je strah njegov saveznik. *Strah obogaljuje brže od bilo kakvog oružja.*

U prolazu nije bilo ogledala pred kojim bi se divio svojoj masci, ali je po talasastoj senci odore koju je nosio osećao da je savršena. Uklapanje je bilo deo plana... deo izopačenosti zapleta. Ni u svojim najluđim snovima nije zamišljao da će igrati ovu ulogu.

Pre dve nedelje, zadatak koji ga čeka na drugom kraju ovog tunela bi smatrao nemogućim. Samoubilačkom misijom. Ulaskom u lavlju jazbinu bez odbrane. Ali Janus je promenio definiciju nemogućeg.

U poslednje dve nedelje, Janus je podelio sa hašašinom brojne tajne... a ovaj tunel je bio jedna od njih. Drevan, ali još uvek savršeno prohodan. Dok se približavao svom neprijatelju, hašašin se pitao da li će posao koji ga čeka biti toliko lak koliko je Janus obećao. Janus ga je uveravao da će neko iznutra obaviti pripreme. *Neko iznutra. Neverovatno.* Što je više razmišljao o tome, sve više mu se činilo da će ovo biti dečija igra.

Wahad... tintain... thalatha... arbaa, brojao je u sebi na arapskom dok se približavao kraju. *Jedan... dva... tri... četiri...*

ZI

VUerujem da ste čuli za antimateriju, g. Lengdon?" Vitorija gaje proučava. T vala. Njena tamna koža bila je u kontrastu sa belom laboratorijom. Lengdon podiže pogled. Iznenada se osetio kao glupak. "Da. Pa... tako nekako."

Njene usne su se raširile u blagi osmeh. "Gledate *Zvezdane staze*."

Lengdon je pocrveneo. "Pa, moji studenti uživaju u..." Namrštio se.

"Zar nije antimaterija ono što pokreće *U.S.S. Enterprajz*?"

Klimnula je. "Dobra naučna fantastika ima korene u dobroj nauci."

"Znači daje antimaterija *stvarna*?"

"Prirodna pojava. Sve ima svoju suprotnost. Protoni imaju elektrone.

Gornji kvarkovi imaju donje kvarkove. Kosmička simetrija postoji i na subatomske nivou. Antimaterija je *yin* za materijin *yang*. Ona izjednačava fizičku jednačinu."

Lengdon pomisli na Cmlilejevo verovanje u dualizam.

"Naučnici znaju još od 1918", reče Vitorija, "da su u Velikom prasku stvorene dve vrste materije. Jedna je ona koju vidimo ovde na Zemlji, koji čini kamenje, drveće, ljude. Druga je njena inverzija - identična je materiji u svemu osim što su naboji njenih čestica obrnuti."

Koler progovori kao da izranja iz magle. Glas mu je iznenada zvučao nesigurno. "Ali postoje ogromne tehnološke prepreke u samom *skladištenju* antimaterije. Staje sa neutralizacijom?"

"Moj otac je napravio vakuum sa obrnutom polarizovanošću da bi izvukao pozitrone antimaterije iz akceleratora pre nego što propadnu."

Koler napravi grimasu. "Ali vakuum bi takođe izvukao i *materiju*. Nema načina da se razdvoje čestice."

"Upotrebio je magnetsko polje. Materija je poletela desno, a antimaterija levo. Suprotno su polarizovane."

U tom trenutku se učinilo daje Kolerov zid sumnje počeo da puca. Pogledao je Vitoriju sa očiglednim zaprepašćenjem i onda gaje, bez upozorenja, obuzeo napad kašlja. "Neverov... atno..." reče, brišući usta, "a ipak..." Činilo se da se njegova logika i dalje opire. "Čak iako bi vakuum *uspeo*, ovi kanisteri su napravljeni od materije. Antimaterija se ne može uskladištiti u kanisterima napravljenim od *materije*. Antimaterija bi odmah reagovala sa..."

"Uzorak ne dodiruje kanister", reče Vitorija, koja je očigledno očekivala ovo pitanje. "Antimaterija je suspendovana. Kanisteri se zovu 'zamke za antimateriju', zato što bukvalno zarobljavaju antimateriju u središtu kanistera, suspendujući je na bezbednoj udaljenosti od stranica i dna."

"Suspendovana? Ali... *kako?*"

"Između dva ukrštajuća magnetska polja. Evo, pogledajte."

Vitorija je prešla preko sobe i vratila se sa velikim elektronskim uređajem. Naprava je Lengdona podsećala na nekakav svemirski pištolj iz crtača - široka cev sa teleskopskim nišanom na vrhu i zbrkom elektronike koja je visila ispod. Vitorija je poravnala nišan sa jednim od kanistera, provirila kroz njega i podesila neke ručice. Zatim se odmakla, nudeći Koleru da pogleda.

Koler se zbunio. "Sakupili ste *vidljivu* količinu?"

"Pet stotina nanograma", reče Vitorija. "Tečna plazma koja sadrži milione pozitrona."

"Milione? Ali nekoliko *čestica* je najviše što je iko ikada otkrio... *bito Ude*."

"Ksenon", reče Vitorija jednostavno. "Ubrzao je zrak čestica kroz mlaz ksenona, guleći elektrone. Insistirao je na tome da tačna procedura ostane *tvijna*, ali je uključivala simultano ubacivanje sirovih elektrona u akcelerator." Lengdon se osećao izgubljeno, pitajući se da li se ovaj razgovor i dalje vodi na engleskom.

Koler je zastao, dok su mu se linije na čelu produbljivale. Iznenada je naglo uvukao dah. Klono je kao da ga je pogodio metak. "Tehnički, to bi Ostavilo..."

"Da. *Gomilu* toga."

Koler ponovo pogleda kanister koji je stajao pred njim. Nesigurno se podiže iz kolica i stavi oko na okular, vireći unutra. Zurio je dugo, ne govoreći ništa. Kada je konačno seo čelo mu je bilo orošeno znojem. Bore na njegovom licu su nestale. Glas mu se spustio do šapata. "Bože... stvarno ste uspeli." Vitorija klimnu glavom. "*Moj otac* je uspeo."

"Ja... ne znam šta da kažem."

Vitorija se okrenu prema Lengdonu. "Želite li da pogledate?" Pokazala je na uređaj za posmatranje.

Ne znajući šta da očekuje, Lengdon priđe biže. Sa pola metra udaljenosti, kanister je izgledao prazno. Šta god da se unutra nalazilo, bilo je majušno. Lengdon pogleda kroz prorez. Trebao mu je trenutak da bi mu se prizor fokusirao. Onda je video.

Predmet nije bio na dnu posude kao što je očekivao, već je plutao u središtu - suspendovan u vazduhu - blistava globula tečnosti poput žive. Lebdeći kao nekom magijom, tečnost se prevrtala u prostoru. Talasi poput tečnog metala su se mreškali po površini kapljice. Zarobljena tečnost je podsećala Lengdona na snimak kapi vode na nultoj gravitaciji kojeg je jednom video. Iako je znao daje globula mikroskopske veličine, mogao je da vidi svaku promenu i talasanje površine, dok se kuglica plazme polako okretala u suspenziji."

"Ono... pluta", reče.

"Bolje bi mu bilo", odgovori Vitorija. "Antimaterija je veoma nestabilna. Energetski govoreći, antimaterija je materijin odraz u ogledalu, tako da se one odmah međusobno poništavaju ako dođu u dodir. Izolovanje antimaterije od materije je naravno bio izazov, pošto je *sve* na Zemlji napravljeno od materije. Uzorci su morali biti uskladišteni tako da ne dodiruju ništa - čak ni vazduh."

Lengdon je bio zapanjen. *Kakav primer rada u vakuumu.*

"Ove zamke za antimateriju", prekinu ih je Koler, dok je zadivljeno prevlačio bleđi prst preko osnove jedne od njih. "One su izum vašeg oca?"

"U stvari", reče, "one su moj izum."

Koler podiže pogled.

Vitorijin glas je zvučao skromno. "Kada je moj otac stvorio prve čestice antimaterije, nije mogao da smisli kako da ih uskladišti. Ja sam mu predložila ovo. Hermetički zatvorene nanokompozitne školjke sa elektromagnetima na svakom kraju."

"Izgleda da se genijalnost vašeg oca prenela na vas."

"Ne baš. Pozajmila sam ideju iz prirode. Portugalska meduza hvata ribe između svojih pipaka pomoću nematocističkih naboja. Ovde važi isti princip. Na kanistera se nalaze dva magneta, po jedan na svakom kraju. Suprotstavljena magnetna polja se ukrštaju u središtu kanistera i zadržavaju antimateriju tamo, suspendovanu u vakuumu."

Lengdon ponovo pogleda kanister. Antimaterija je plutala u vakuumu, ne dodirujući ništa. Koler je u pravu. Bilo je to genijalno.

"Gde se nalazi izvor energije za magnete?" upita Koler.

Vitorija pokaza prstom. "U stubu ispod zamke. Kanisteri su uključeni u postolje koje ih neprekidno puni, tako da se magneti nikad ne isprazne."

"A ako se polje ugasi?"

"Desiće se očigledno. Antimaterija će pasti, dodirnuti dno zamke i desiće se anihilacija."

Lengdon načulji uši. "Anihilacija?" Nije mu se svidelo kako je to zvučalo.

Vitorija nije delovala zabrinuto. "Da. Ako antimaterija i materija dođu u kontakt, biće uništeni istog trenutka. Fizičari ovaj proces zovu 'anihilacija'."

Lengdon klimnu. "Oh."

"To je najjednostavnija prirodna reakcija. Čestica materije i čestica nematerije se spajaju da bi stvorile dve *nove* čestice - koje se zovu fotoni. Foton je u stvari malecna tačka svetla."

Lengdon je čitao o fotonima - svetlosnim česticama - najčistijem obliku energije. Odluči da se suzdrži od zapitkivanja o fotonskim torpedima koje je kapetan Kirk koristio protiv Klingonaca. "Znači, ako antimaterija padne, videćemo malecnu tačku svetla?"

Vitorija je slegla ramenima. "Zavisi od toga šta nazivate malecnim. Evo, pokazaću vam." Posegnula je za kanisterom i počela da ga odvrće sa postolja *m* punjenje.

Koler bez upozorenja ispusti krik užasa i baci se prema napred, sklanjajući njene ruke. "Vitorija! Jesi li poludela!"

Koler je, začudo, na trenutak stajao, ljuljajući se na zakržljanim nogama.

Lice mu je bilo bledo od straha. "Vitorija! Ne smeš da pomeraš zamku!"

Lengdon je posmatrao, začuđen direktorovom iznenadnom panikom.

"Pet slotina nanograma!" reče Koler. "Ako prekineš magnetsko polje..."

"Direktore", uveravala gaje Vitorija, "savršeno je bezbedno. Svaka zamki Im.i sigurnosni sistem - pomoćnu bateriju za slučaj da bude uklonjena *m* punjiini. Uzorak će nastaviti da lebdi čak i ako skinem kanister."

Koler je delovao nesigurno. Zatim se oklevajući spusti u svoja kolica. "Baterije se aktiviraju automatski", reče Vitorija, "kada se zamka skine sa punjača. Daju energije za dvadeset četiri časa. Poput rezervnog rezervoara benzina." Okrenula se prema Lengdonu, kao da je osetila njegovu nelagodnost. "Antimaterija poseduje neke zapanjujuće karakteristike, g. Lengdon, koje je čine prilično opasnom. Uzorak od deset miligrama - veličine zrna peska - navodno sadrži istu količinu energije kao dve stotine metričkih tona konvencionalnog raketnog goriva."

Lengdonu se ponovo zavrte u glavi.

"U pitanju je energetski izvor sutrašnjice. Hiljadu puta jači od nuklearne energije. Sto posto efikasan. Bez ikakvih nusprodukata. Bez radijacije. Bez zagađenja. Nekoliko grama bi moglo da nedelju dana snabdeva energijom neki veći grad."

"Grams?" Lengdon nesigurno siđe sa podijuma.

"Ne brinite", reče Vitorija. "Ovi primerci su minijaturni - *milioniti* - delovi grama. Relativno su bezopasni." Ponovo je posegnula za posudom i odvrnula je sa platforme za punjenje.

Koler se trgnuo ali je nije sprečio. Kada se zamka oslobodila, začulo se oštro pištanje i aktivirao se mali LED ekran blizu osnove zamke. Crvene brojke su zatreptale, odbrojavajući dvadeset četiri časa.

24:00:00...

23:59:59...

23:59:58...

Lengdon je posmatrao brojeve koji su se nizali i shvatio da ga neprijatno podsećaju na tempiranu bombu.

"Baterija će", objasni Vitorija, "trajati čitavih dvadeset četiri časa pre nego što se istroši. Može se ponovo napuniti tako što se zamka vrati na postolje. Predviđena je kao sigurnosna mera, ali je takođe zgodna za transport."

"Transport?" Koler se skameni. "Iznosili ste ovo iz laboratorije?"

"Naravno da ne", reče Vitorija. "Ali nam pokretljivost dozvoljava daje proučavamo."

Vitorija povede Lengdona i Kolera do drugog kraja prostorije. Poyukla je u stranu zavesu i otkrila prozor kroz koji se mogla videti velika soba. Zidovi, pod i tavanica su bili u potpunosti obloženi čelikom. Soba je Lengdona podsećala na rezervoar tankera kojim je putovao na Papuu Novu Gvineju da bi proučavao *Hanta* oslikavanje tela.

"To je prostorija za anihilaciju", objasni Vitorija.

Koler podiže pogled. "Vi ste *posmatrali* anihilacije?"

"Moj otac je bio fasciniran fizikom Velikog praska - velikim količinama energije stvorenim iz sićušnih jezgara materije." Vitorija otvori fioku od čelika koja se nalazila ispod prozora. Spusti unutra zamku i zatvori fioku. Zatim povuče polugu. Trenutak kasnije, zamka se pojavi sa druge strane stakla.

glatko se kotrljajući u širokom luku preko metalnog poda, da bi se zaustavila na sredini prostorije.

Vitorija se jedva primetno nasmeši. "Upravo ćete videti proces anihilacije materije i antimaterije. Nekoliko milionitih delova grama. Relativno sićušan uzorak."

Lengdon je posmatrao zamku za antimateriju koja je usamljeno ležala na podu ogromne prostorije. Koler se takođe okrenuo prema prozoru, pomalo nesiguran.

"U drugim okolnostima", poče Vitorija, "morali bismo da sačekamo puna dvadeset četiri časa da se baterije istroše, ali je ova komora opremljena magnetima ispod poda koji mogu da premoste zamku, oslobađajući antimateriju. I kada se materija i antimaterija dodirnu..."

"Anihilacija", prošapta Koler.

"Još jedna stvar", reče Vitorija. "Antimaterija oslobađa čistu energiju. Stoprocentno pretvaranje mase u fotone. Zato nemojte gledati pravo u uzorak. Zaštitite oči."

Lengdon je bio oprezan, ali mu se sada učinilo da Vitorija pravi preveliku dramu. *Da ne gledamo pravo u kanister?* Uređaj je bio udaljen više od trideset metara, iza ultradebelog zida od zatamnjenog pleksiglasa. Štaviše, trunčica u kanisteru je bila nevidljiva, mikroskopska. *Da zaštitim oči?* pomisli Lengdon. *Koliko energije bi uopšte ta trunčica mogla...*

Vitorija pritisnu dugme.

Lengdon je istog trenutka bio zaslepljen. Bleštava tačka svetla je zasijala u kanisteru i zatim eksplodirala u udarnom talasu svetla koji se širio u svim pravcima, sudarajući se sa prozorom ispred njega u silovitoj grmljavini. Zateturao se dok je detonacija tresla odaju. Svetio je na trenutak zaslepljujuće blistalo, a onda je počelo da se smanjuje, sagorevajući i pretvarajući se vi majušnu tačku koja je potonula u ništavilu. Lengdon je bolno treptao, dok mu se čulo vida polako vraćalo. Kanister na podu je u potpunosti iščezao.

Ispario. Nije bilo ni traga.

Zurio je u čudu. "B... Bože."

Vitorija tužno klimnu glavom. "Upravo to je rekao i moj otac."

Koler je zurio u komoru za anihilaciju sa izrazom potpune zaprepašćenosti pred prizorom kojem je upravo prisustvovao. Robert Lengdon je ošamučon stajao kraj njega.

"Želim da vidim oca", zahtevala je Vitorija. "Pokazala sam vam laboratoriju. *Siuhi* želim da vidim oca."

Koler se polako okrenu, kao daje nije čuo. "Zašto ste toliko čekali, Vitorija? Ti i tvoj otac je trebalo odmah da me obavestite o ovom otkriću." Vitorija je piljila u njega. *Koliko razloga želite?* "Direktore, možemo o ovome pričati kasnije. Sada želim da vidim oca."

"Da li znaš šta ova tehnologija implicira?"

"Naravno", uzvratila Vitorija. "Prihode za CERN. Mnogo novaca. Sada želim da..."

"Da li ste ga zato držali u tajnosti?" bio je uporan Koler, očigledno menjajući temu. "Zato što ste se bojali da ćemo odbor i ja izglasati da se licencira?"

"I treba da se licencira", odgovorila Vitorija, osećajući kako je uvlači u raspravu. "Antimaterija je važna tehnologija. Ali je takođe veoma opasna. Mom ocu i meni je trebalo vremena da usavršimo proceduru i načinimo je bezbednom."

"Drugim recima, niste verovali da će odbor direktora staviti savesnu nauku ispred pohlepe za novcem."

Vitorija je bila iznenađena ravnodušnošću u Kolerovom glasu. "Postojala su i druga pitanja", rekla je. "Mome ocu je bilo potrebno vreme da bi prikazao antimateriju u pravom svetlu."

"Što znači?"

Šta mislite da bi moglo da znači? "Materija za energiju? Nešto iz ničega? To je praktično dokaz da je Postanje naučno moguće."

"Znači da nije želeo da religijske implikacije njegovog otkrića budu izgubljene u plimi komercijalizma?"

"Tako nekako."

"A ti?"

Vitorijine brige su, ironično, bile na drugoj strani. Komercijalizam je bio kritičan za uspeh bilo kog novog izvora energije. Iako je tehnologija antimaterije imala šokantan potencijal kao efikasan i čist izvor energije - ako bi bila prerano objavljena, mogla bi biti ocrnjena politikom i fijaskom u odnosima s javnošću koji su ubili nuklearnu i solarnu energiju. Nuklearna je stavljena u upotrebu pre nego što je bila bezbedna i došlo je do nezgoda. Solarna je stavljena u upotrebu pre nego što je bila efikasna i ljudi su izgubili mnogo novca. Obe tehnologije su stekle lošu reputaciju i nikada nisu u potpunosti razvijene.

"Moji interesi", reče Vitorija, "bili su malo manje uzvišeni od ujedinjenja nauke i religije."

"Prirodna sredina", sa sigurnošću je pogađao Koler.

"Neograničena energija. Bez površinskih kopova. Bez zagađenja. Bez radijacije. Tehnologija antimaterije bi mogla da spase planetu."

"Ili da je uništi", dodao je Koler. "U zavisnosti od toga ko je koristi i za šta." Vitorija je osetila hladnoću koja je izbijala iz Kolerove obogaljene figuice. "Ko još zna za ovo?" upitao je.

"Niko", reče Vitorija. "To sam vam već rekla."

"Zašto bi inače tvoj otac bio ubijen?"

Vitorijini mišići su se zategli. "Nemam predstavu. Imao je neprijatelje ovde u CERN-u, ali to nema nikakve veze sa antimaterijom. Zakleli smo se jedno drugom da će ovo ostati među nama još nekoliko meseci, dok ne budemo spremni."

"I ti si sigurna daje tvoj otac održao zavet ćutanja?"

Vitorija je sada već bila besna. "Moj otac je održao i teže zavete od ovoga."

"A ti nisi rekla nikom?"

"Naravno da nisam!"

Koler uzdahnu. Zastao je, kao da pažljivo bira reci. "Pretpostavimo da neko *jeste* otkrio. I pretpostavimo daje neko uspeo da prodre u laboratoriju. Sta misliš da bi tražili? Da lije tvoj otac ovde držao beleške? Dokumentaciju o ovom procesu?"

"Direktore, bila sam strpljiva. Želim odgovore odmah. Nprekidno pričate o provali, ali videli ste skener mrežnjače. Otac je strogo vodio računa o tajnosti i obezbeđenju."

"Udovoljite mi", odbrusi Koler, prepadajući je. "Štabi nedostajalo?"

"Nemam predstavu." Vitorija je besno osmotrila laboratoriju. Svi uzorci antimaterije su bili na broju. Radni prostor njenog oca je delovao netaknuto.

"Niko nije ulazio ovamo", ustvrdila je. "Ovde gore sve je u redu."

Koler je izgledao iznenađeno. "Ovde *gore*?"

Vitorijaje to izgovorila ne razmišljajući. "Da, ovde u gornjoj laboratoriji."

"Koristite i donju laboratoriju?"

"Da, kao skladište."

Koler se dokotrljao do nje, ponovo kašljući. "Koristite Op-mat komoru kao skladište? Skladište *čega*?"

Opasnog materijala, čega drugog! Vitorija je gubila strpljenje. "Antimaterije."

Koler se pomoću ruku uzdigao iz kolica. "Postoje i *drugi* uzorci? Kog vraga mi nisi to rekla?"

"Upravo jesam", odbrusi mu Vitorija. "Jedva da ste mi i dali priliku!"

"Moramo da proverimo te uzorke", reče Koler. "Odmah."

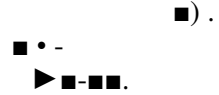
"Uzorak", ispravi ga Vitorija. "Jednina. I on je u redu. Niko ne bi mogao..."

"Samo jedan?" Koler je oklevao. "Zašto nije ovde gore?"

"Moj otac gaje želeo ispod stenovitog sloja iz predostrožnosti. Veći je od drugih."

Vitoriji nije promakao pogled koji su razmenili Koler i Lengdon. Koler joj je ponovo prišao. "Stvorili ste uzorak *veći* od pet stotina nanograma?"

"To je bilo neophodno", branila se Vitorija. "Morali smo da dokažemo da postoji isplativ odnos ulaganja i koristi." Znala je daje problem sa novim

;

izvorima energije oduvek bila stvar ulaganja prema koristi - koliko novca se trebalo potrošiti da bi se energija upotrebila. Podizanje naftne platforme da bi se sakupio jedan barel nafte je predstavljao propali poduhvat. Međutim, ako je ta ista platforma, uz minimalne troškove, mogla da proizvede milione barela, onda ste ostajali u poslu. Antimaterija je funkcionisala na isti način. Uključivanje šesnaest milja elektromagneta da bi se stvorio malecki uzorak antimaterije je trošilo više energije nego što je stvorena antimaterija sadržala. Da bi se antimaterija pokazala efikasnom i isplativom, morali su stvoriti krupniji uzorak.

Iako je Vitorijin otac oklevao da to uradi, Vitorija gaje nagovarala. Tvrdila je da bi njih dvoje morali da dokažu dve stvari da bi antimaterija bila shvaćena ozbiljno. Na prvom mestu, da su se mogle stvoriti isplative količine. A drugo, da se uzorak mogao bezbedno skladištiti. Na kraju je pobedila i njen otac se složio sa njom, uprkos svome oprezu. Međutim, ne bez strogih pravila u vezi sa tajnošću i dostupnošću. Njen otac je insistirao da se antimaterija čuva u Op-matu - maloj granitnoj šupljini koja se nalazila dodatnih dvadeset i pet metara pod zemljom. Uzorak je bio njihova tajna. Samo njih dvoje su imali pristup.

"Vitorija?" insistirao je Koler napetim glasom. "Koliko ste veliki uzorak stvorili ti i tvoj otac?"

Vitorija oseti nalet gorkog zadovoljstva. Znala je da će količina zapanjiti čak i velikog Maksimilijana Kolera. Zamislila je antimateriju ispod nje. Neverovatan prizor. Suspendovana u zamci, savršeno vidljiva golim okom, plesala je malecna sfera antimaterije. Ovo nije bila mikroskopska trunčica. Ovo je kap veličine sačme.

Vitorija duboko udahnu. "Čitavih četvrt grama."

Boja je nestala sa Kolerovog lica. "Sta!" Obuzeo ga je napad kašlja.

"Četvrt grama? To predstavlja... skoro pet kilotona!"

Kilotona. Vitorija je mrzela tu reč. Ona i njen otac je nikada nisu koristili.

Kiloton je iznosio 1.000 metričkih tona TNT-a. Kilotoni su se upotrebljavali za oružje. Razornu moć. Silu destrukcije. Ona i njen otac su koristili elektronske volte i džule - jedinice za upotrebnu energiju.

"Tolika količina antimaterije bi bukvalno izbrisala sve u prečniku od pola milje!" uzviknuo Koler.

"Da, kada bi se anihilirala odjednom", uzvratila Vitorija, "što niko ne bi uradio!"

"Osim nekoga ko ne zna za bolje. Ili ako vaše baterije otkazu!" Koler se već kretao prema liftu.

"Zato ju je moj otac i čuvao u Op-matu uključenu u sigurnosni punjač sa dvostrukim sistemom obezbeđenja."

Koler se okrenuo sa izrazom nade. "Stavili ste dodatno obezbeđenje na Op-mat?"

"Da. Još jedan skener mrežnjače."

Koler izgovori samo dve reci. "Dole. Odmah."

Teretni lift je padao poput kamena.

Još dvadeset pet metara dublje u zemlju.

Dok se lift spuštao, Vitorija je bila sigurna daje osetila strah kod obojice muškaraca. Kolerovo obično bezizražajno lice je bilo zategnuto. *Znam, razmišljala je Vitorija, daje uzorak ogroman, ali mere predostrožnosti koje smo preduzeli su...*

Stigli su do dna.

Lift se otvorio i Vitorija ih je povela niz slabo osvetljen hodnik. Završavao se pred njima masivnim čeličnim vratima. OP-MAT. Skener mrežnjače pored vrata je bio identičan onome na gornjem spratu. Prišla mu je.

Pažljivo je približila oko sočivu.

Oklevala je. Nešto nije bilo u redu. Obično besprekorno čisto sočivo je bilo isprskano... umrljano nečim što je izgledalo kao... *krv?* Zbunjeno se okrenula prema dvojici muškaraca, ali njihova lica su bila poput voštanih. I Koler i Lengdon su bledele, pogleda fiksiranih na pod kraj njenih nogu.

Vitorija je pratila te njihove poglede... prema dole.

"Ne!" uzviknu Lengdon, isprečivši se pred njom. Ali bilo je prekasno.

Vitorija je ugledala stvar na podu. Bila joj je istovremeno potpuno strana i intimno bliska.

Trebao joj je samo trenutak.

Onda je shvatila, uzmičući u užasu. Sa poda je u nju zurilo oko, bačeno poput smeća. Tu nijansu kestenjaste boje bi prepoznala bilo gde.

Z4

I

Bezbednosni tehničar je zadržavao dah dok mu se njegov komandir naginjao preko ramena, proučavajući panel sa monitorima koji se nalazio pred njima. Prošao je minut.

Tehničar je govorio sebi da se komandirovo ćutanje moglo očekivati. Komandir je bio čovek strogih protokola. Nije stigao na čelo jedne od najelitnijih svetskih službi bezbednosti tako stoje prvo govorio a posle razmišljao.

Ali o čemu je razmišljao?

Predmet kojeg su posmatrali na monitoru je predstavljao nekakav kanister - kanister sa providnim stranama. Toliko je bilo jasno. Ostatak je bio problematičan.

U posudi je, kao uz pomoć nekakvih specijalnih efekata, u vazduhu *lebitela* mala kuglica tečnog metala. Kapljica se pojavljivala i nestajala u me-

haničkom crvenom treptanju digitalnog ekrana koji je neumoljivo odbrojavao, prožimajući tehničara jezom.

"Možeš li posvetliti kontrast?" upita komandir, iznenadivši ga.

Tehničar mu je ispunio zahtev i slika je postala malo svetlija. Komandir se nagnuo bliže, žmirkajući prema nečemu što je upravo postalo vidljivo na osnovi posude.

Tehničar je pratio komandirov pogled. Pored LED ekrana je, jedva vidljivo, bila odštampana skraćenica. Četiri velika slova koja su se sijala na isprekidanim bleescima svetlosti.

"Ostani ovde", reče komandir. "Ne govori ništa. Pobrинуću se za ovo."

Op-mat. Pedeset metara pod zemljom.

Vitorija Vetra se zateturala prema napred, za dlaku izbegavši skener mrežnjače. Osetila je da je Amerikanac poleteo da joj pomogne, zadržavajući je i preuzimajući njenu težinu na sebe. Sa podaju je posmatrala očna jabučica njenog oca. Osetila je kako joj vazduh beži iz pluća. *Iskopali su mu oko!* Svet joj se preokrenuo. Koler ih je pratio, govoreći nešto. Lengdon ju je vodio. Kao u snu, zatekla je sebe kako zuri u skener mrežnjače. Mehaničar je pištao

Vrata su skliznula u stranu.

Čak i sa jezivim prizorom oka svoga oca urezanim u sećanje, Vitorija oseti daje unutra čekaju novi užasi. Kada je njen zamućen pogled prešao po prostoriju, uverila se u sledeće poglavlje ove noćne more. Postolje za punjenje pred njom je bilo prazno.

Kanister je nestao. Izvadili su oko njenom ocu da bi ga se domogli. Implikacije su navirale prebrzo da bi ih mogla u potpunosti sagledati. Sve je propalo. Uzorak koji je trebalo da dokaže daje antimaterija bezbedan i pouzdan izvor energije je ukraden. *Ali niko nije znao da ovaj uzorak postoji!* Međutim, neko je saznao. Vitorija nije mogla ni da zamisli ko. Čak ni Koler, za koga su pričali da zna sve u CERN-u, očigledno nije imao pojma o projektu.

Njen otac je bio mrtav. Ubijen zbog svoje genijalnosti.

Dok joj je bol stiskao srce, novo osećanje je navrlo u njenu svest. Ovo je bilo mnogo gore. Pritiskalo ju je. Razdiralo. Osećalaje krivicu. Nekontrolisana, neumoljiva griza savesti. Vitorija je znala daje *ona* ta koja je ubedila svog oca da stvori uzorak. Uprkos njegovom oprezu. A sada je ubijen zbog njega.

Poput svake tehnologije - vatre, baruta, motora sa unutrašnjim sagorevanjem - antimaterija je u pogrešnim rukama mogla biti smrtonosna. Veoma smrtonosna. Antimaterija je ubojito oružje. Moćno i nezaustavljivo. Kada se jednom skine sa postolja za punjenje u CERN-u, kanister bi nezaustavljivo otkucavao vreme. Voz bez mašinovođe.

A kada vreme istekne...

Zaslepljujuće svetio. Tutnjava grmljavine. Spontano sagorevanje. Samo blesak... i prazan krater. *Veliki* prazan krater.

Pomisao na to da će plemenita genijalnost njenog oca biti upotrebljena kao oružje uništenja trovala joj je krv. Antimaterija je savršeno oružje za teroriste. Nije imala metalnih delova koji bi uključili detektore za metal, nikakvog hemijskog jedinjenja kojeg bi psi mogli da osete, nikakvog upaljača koji bi se mogao deaktivirati ako vlasti lociraju kanister. Odbrojavanje je počelo...

Lengdon nije znao šta drugo da radi. Izvadio je svoju maramicu i njome prekrrio očnu jabučicu Leonarda Vetre. Vitorija je sada stajala na vratima prazne Op-mat komore, a na njenom licu se videla mešavina tuge i panike.

Lengdon je ponovo instinktivno krenuo prema njoj, ali Koler se umešao.

"G. Lengdone?" Kolerovo liceje bilo bezizražajno. Povukao je Lengdona u stranu. Lengdon gaje nevoljno pratio, ostavljajući Vitoriju da se sama brine o sebi. "Vi ste stručnjak", reče Koler oštrim šapatom. "Želim da znam šta ta kopilad iluminati planiraju da urade sa antimaterijom."

Lengdon je probao da se usredsredi. Uprkos ludilu u kom se našao, njegova prva reakcija je bila logična. Akademsko odbijanje. Koler je i dalje pravio pretpostavke. Nemoguće pretpostavke. "Iluminati ne postoje, g. Koler. Stojim iza toga. Ovaj zločin bi mogao biti delo bilo koga - možda čak i nekog drugog zaposlenog u CERN-u koji je saznao za otkriće g. Vetre i verovao daje projekat previše opasan da bi se nastavio."

Koler ga pogleda u neverici. "Mislite daje ovo zločin iz *savesti*, g. Lengdon? Apsurdno. Ko god da je ubio Leonarda Vetru, želeo je jednu stvar - uzorak antimaterije. I bez sumnje imaju planove za njega."

"Mislite na terorizam."

"Ukratko rečeno."

"Ali iluminati nisu bili teroristi."

"Recite to Leonardu Vetri."

Lengdon oseti žaoku istine u ovoj izjavi. Leonardo Vetra je bio žigosan simbolom iluminatija. Odakle je on došao? Legendarni žig je zahtevao preveliki trud od nekoga ko bi želeo da prikrije svoje tragove usmeravajući sumnju na drugu stranu. Mora da postoji drugačije objašnjenje.

Lengdon ponovo primora sebe da razmotri nemoguće. *Da su iluminati još uvi'k aktivni i da su ukrali antimateriju, kakve bi bile njihove numere? Šta bi*

moglo biti njihova meta? Mozak je istog trenutka došao do odgovora. Lengdon gaje podjednakom brzinom odbacio. Tačno je da su iluminati imali očiglednog neprijatelja, ali teroristički napad velikih razmera na tog neprijatelja je bio nezamisliv. Bilo bi to potpuno neuobičajeno za njih. Tačno, iluminati su ubijali ljude, ali *pojedince*, pažljivo odabrane mete. Masovno uništenje je pomalo nezgrapno. Lengdon zaslade. Sa druge strane, razmišljao je, u tome bi bilo veličanstvene rečitosti - antimaterija, najveće dostignuće nauke, upotrebljena da sravni sa zemljom...

Odbio je da prihvati apsurdnu mogućnost. "Postoji", reče iznenada, "logično objašnjenje koje nema veze sa terorizmom."

Koler ga je iščekujući posmatrao.

Lengdon je pokušavao da sabere misli. Iluminati su oduvek baratali ogromnom moći pomoću *finansijskih* sredstava. Kontrolisali su banke. Posedovali zlatne rezerve. Čak su kružile i glasine da poseduju najdragoceniji dragulj na svetu - Dijamant iluminata, savršeno obrađeni dijamant ogromne veličine.

"Novac", reče Lengdon. "Antimaterija je ukradena zbog finansijske dobiti."

Koler je izgledao sumnjičavo. "Finansijske dobiti? Gde bi neko mogao da proda kap antimaterije?"

"Ne sam uzorak", uzvratil Lengdon. "Tehnologiju. Tehnologija antimaterije sigurno vredi bogatstvo. Možda je neko ukrao uzorak radi analize i istraživanja i razvoja."

"Industrijska špijunaža? Ali baterija u kanisteru traje samo dvadeset četiri sata. Istraživači bi bili razneseni pre nego što bi išta saznali."

"Mogli bi je napuniti pre nego što eksplodira. Mogli bi napraviti podijum za punjenje koji bi bio kompatibilan sa ovim u CERN-u."

"Za dvadeset četiri sata?" usprotivio se Koler. "Čak i da su ukrali nacрте, za pravljenje takvog punjača bi bili potrebni *meseći*, ne sati!"

"U pravu je", Vitorijin glas je bio slabašan.

Oba muškarca su se okrenula. Vitorija im je sada prilazila, držanja nesigurnog poput njenog glasa.

"U pravu je. Niko ne bi mogao da napravi duplikat punjača na vreme.

Samo za interfejs bi bile potrebne nedelje. Fluks filteri, servo kalemovi, energetski uslovljene legure, sve kalibrirano prema specifičnom energetskom nivou lokala."

Lengdon se namršti. Shvatio je poentu. Zamka za antimateriju nije bila nešto što bi se jednostavno moglo uključiti u utikač u zidu. Jednom kada je uklonjen iz CERN-a, kanister je predstavljao kartu u jednom pravcu za dvadesetčetvoročasovni put u zaborav.

Stoje ostavljalo samo jedan, veoma uznemirujući zaključak.

"Moramo pozvati Interpol", reče Vitorija. Njen glas je zvučao udaljeno, **čak** i njoj samoj. "Moramo da pozovemo odgovarajuće vlasti. Odmah."

s Koler odmahnu glavom. "Ne dolazi u obzir."

■.■.■; Njegove reci su je zapanjile. "Ne? Kako to mislite?"

"Ti i tvoj otac ste me stavili u veoma težak položaj."

"Direktore, potrebna nam je pomoć. Moramo pronaći tu zamku i vratiti je ovamo pre nego što neko bude povređen. To je naša odgovornost!"

"Imamo odgovornost da *razmislimo*", reče Koler, a ton mu je postao grublji. "Ova situacija bi mogla imati veoma, veoma ozbiljne posledice po CERN."

"Zabrinuti ste za CERN-ovu *reputaciju*? Zna li šta bi taj kanister mogao da uradi u urbanom području? Ima radijus delovanja od pola milje! Devet gradskih blokova!"

"Možda ste ti i tvoj otac trebali razmišljati o tome pre nego što ste stvorili uzorak."

Vitorija se oseti kao da ju je neko ubo nožem. "Ali... preduzeli smo sve mere."

"Očigledno to nije bilo dovoljno."

"Ali niko nije *znao* za antimateriju." Vrlo dobro je shvatala daje to apsurdan argument. Naravno daje neko znao. Nekoje otkrio.

Vitorija nije rekla nikom. Znači, samo su dva objašnjenja. Ili se njen otac poverio nekome a da joj to nije rekao, što nije imalo nikakvog smisla, pošto je on bio taj koji je predložio da se zakunu na tajnost, ili su i ona i on bili nadgledani. Možda mobilni telefon? Sećala se da su nekoliko puta pričali kada je Vitorija bila na putu. Da li su rekli previše? To je moguće. Tu je takođe bila i elektronska pošta. Ali bili su diskretni, zar ne? CERN-ov sistem obezbeđenja? Jesu li nekako nadzirani bez njihovog znanja? Znala je da ništa od toga više nije bilo važno. Šta se desilo, desilo se. *Moj otac je mrtav*. Ta pomisao ju je podstakla na akciju. Izvadila je svoj mobilni telefon iz džepa pantalona.

Koler ubrza prema njoj, divljački kašljući, dok su mu oči besno sevale.

"Koga... zoveš?"

"Centralu CERN-a. Oni nas mogu povezati sa Interpolom."

"Razmisli!" Koler se zagrcnu, zaustavljajući se pred njom uz škripu točkova. "Jesi li stvarno toliko naivna? Taj kanister bi do sada mogao da bude bilo gde na svetu. Nijedna agencija za bezbednost na planeti ga ne bi pronašla na vreme."

"Znači da ne radimo *ništa*?" Vitorija oseti grizu savesti što se suprotstavlja čoveku tako slabog zdravlja, ali direktor je prešao crtu i više ga nije mogla prepoznati.

"Uradićmo ono stoje *pametno*", reče Koler. "Nećemo rizikovati reputaciju CERN-a tako što ćemo umešati vlasti koje nam ionako ne mogu pomoći. Ne još. Ne pre nego što *razmislimo*."

Vitorija je znala da je u Kolerovim argumentima bilo logike, ali je takođe znala da je logika, po definiciji, lišena moralne odgovornosti. Njen otac je *živeo* za moralnu odgovornost - opreznu nauku, polaganje računa, veru u čovekovu urođenu dobrotu. Vitorija je takođe verovala u te stvari, ali ih je posmatrala u vidu *karme*. Okrenula je leđa Koleru i otvorila telefon.

"Ne možeš to da uradiš", reče Koler.

"Probajte da me sprečite."

Koler se nije pomerio. Trenutak kasnije, Vitorija je shvatila i zašto. Ovo-liko duboko pod zemljom, njen telefon nije imao signal.

Besneći u sebi, krenula je prema liftu.

Z6

Hašašin je stajao na kraju kamenog tunela. Njegova baklja je još uvek gorela blistavim sjajem i dim se mešao sa mirisom mahovine i ustajalog vazduha. Okruživala gaje tišina. Gvozdena vrata koja su mu zaprečila prolaz su izgledala staro koliko i sam tunel, zardala ali još uvek čvrsta. Čekao je u tami, pun poverenja.

Čas je bio blizu.

Janus je obećao da će vrata otvoriti neko iznutra. Hašašin se divio izdaji.

Mogao bi čelu noć da čeka pred vratima da bi ispunio svoj zadatak, ali je verovao da to neće biti potrebno. Radio je za odlučne ljude.

Nekoliko minuta kasnije, tačno u dogovoreno vreme, začuo se glasan škljocaj teških ključeva sa druge strane vrata. Metal je strugao o metal dok je neko otključavao brojne brave. Jedna po jedna, tri velike reze su se otvorile uz struganje. Brave su škripale kao da nisu korišćene vekovima. Konačno su sve tri bile otvorene.

Usledilaje tišina.

Hašašin je strpljivo čekao, pet minuta, upravo kako mu je rečeno. Onda je, dok mu je elektricitet jurio kroz krv, upro rukom. Velika vrata su se otvorila.

"Vitorija, neću ti to dozvoliti!" Kolerovo disanje je bilo isprekidano i potgoršavalo se dok se lift podizao iz Op-mata.

Vitorija gaje ignorisala. Priželjkivala je utočište, nešto poznato na ovom mestu koje joj više nije ličilo na dom. Znala je da to neće naći. Ovoga trenutka je morala da proguta bol i da dela. *Nađi telefon.*

Robert Lengdon stajao kraj nje, po običaju ćutljiv. Vitorija je prestala da se pita ko je on. *Specijalista? Je li Koler mogao biti manje određen? G. Lengdon nam može pomoći da pronađemo ubicu tvog oca.* Lengdon nije bio ni od kakve pomoći. Njegova toplina i ljubaznost su delovali iskreno, ali je očigledno nešto skrivao. To je važilo za obojicu.

Koler ju je ponovo pritiskao. "Kao direktor CERN-a, imam odgovornost prema budućnosti nauke. Ako ovo pretvoriš u međunarodni incident i CERN zbog toga strada..."

"Budućnost nauke?" Vitorija ga je napala. "Da li stvarno mislite da izbegnete odgovornost tako što nikad nećete priznati daje antimaterija poreklom iz CERN-a? Planirate li da ignorirate živote ljudi koje smo ugrozili?" "Ne mi", uzvratila Koler. "Ti. Ti i tvoj otac."

Vitorija je skrenula pogled.

"A što se tiče ugrožavanja života", reče Koler, "ovde se upravo radi o životu. Dobro znaš da tehnologija antimaterije može imati ogroman uticaj na život na ovoj planeti. Ako CERN bankrotira i bude uništen skandalima, svi gubimo. Čovekova budućnost je u rukama mesta poput CERN-a, naučnika poput tebe i tvog oca, koji rade na rešavanju problema sutrašnjice."

Vitorija je i pre čula Kolerov nauka-ka-Bog govor i nikad ga nije progutala. Nauka je sama stvarala polovinu problema koje je pokušavala da resi.

"Progres" je bio najveći tumor Majke Zemlje.

"Naučni napredak donosi rizike", ubeđivao ju je Koler. "Tako je oduvek. Svemirski program, genetska istraživanja, medicina - svi prave greške. Nauka mora da preživi svoje brljotine, po svaku cenu. Za svačije dobro."

Vitorija je bila zapanjena Kolerovom sposobnošću da razmatra moralna pitanja sa naučnom nepristrasnošću. Činilo se daje njegov intelekt proizvod ledenog otklona od njegove duše. "Mislite daje CERN od tolike važnosti za budućnost planete da može da bude oslobođen moralne odgovornosti?"

"Ne raspravljaj o moralu sa mnom. Ti si prešla crtu kada si stvorila taj uzorak i ugrozila čitavo postrojenje. Pokušavam da zaštitim ne samo radna mesta tri hiljade naučnika koji rade ovde, već i reputaciju tvog oca. Pomisli na njega. Takav čovek ne zaslužuje da bude upamćen kao tvorac oružja za masovno uništenje."

Vitorija oseti kako je ovo pogađa u srce. *Ja sam ubedila svog oca da stvori taj uzorak. Ovo je moja krivica!*

Dok su se vrata otvarala, Koler je i dalje pričao. Vitorija je izašla iz lifta, i/.vadila telefon i pokušala ponovo.

Još uvek nije bilo signala. *Prokletstvo!* Krenula je prema vratima.

"Vitorija, stani." Direktor je sada zvučao astmatično dok je ubrzavao za njom. "Uspori. Moramo da razgovaramo."

"*Basta di parlare!*"

"Pomisli na svoga oca", ubeđivao ju je Koler. "Šta bi on uradio?"

Nastavila je.

■'■' ■ "Vitorija, nisam bio potpuno iskren prema tebi."

'■('

Vitorija oseti kako njene noge usporavaju.

"Ne znam šta me je obuzelo", reče Koler. "Samo sam pokušavao da te zaštitim. Reci mi šta želiš. Moramo se držati zajedno u ovome."

Vitorija se zaustavi na pola puta preko laboratorije, ali se nije okrenula.

"Želim da pronađem antimateriju. I želim da saznam ko je ubio moga oca."

Čekala je.

Koler uzdahnu. "Vitorija, mi već znamo ko je ubio tvog oca. Izvini."

Vitorija se okrenula. "Vi šta?"

"Nisam znao kako da ti kažem. Teško je..."

"Vi *znate* ko je ubio mog oca?"

V "Da, imamo prilično dobru predstavu. Ubica je ostavio nešto poput posetnice. Zato sam pozvao g. Lengdona. On je specijalista za grupu koja je preuzela odgovornost."

"Grupa? Teroristička grupa?"

"Vitorija, oni su ukrali četvrt *grama* antimaterije."

Vitorija pogleda Roberta Lengdona, koji je stajao na drugom kraju sobe.

Sve je počelo da se uklapa. *To objašnjava jedan deo tajnovitosti*. Čudilo ju je što to nije ranije shvatila. Koler je ipak pozvao vlasti. *One* vlasti. Sada je izgledalo očigledno. Robert Lengdon je Amerikanac, kratko ošišan, konzervativan, očigledno veoma inteligentan. Ko bi drugi mogao biti? Vitorija je trebalo odmah da pogodi. Osetila je novu nadu dok se okretala prema njemu.

"G. Lengdon, hoću da saznam ko je ubio mog oca. I želim da znam da li vaša agencija može da pronađe antimateriju."

Lengdon je izgledao zbunjeno. "Moja agencija?"

"Pretpostavljam da ste iz američke obaveštajne službe."

"U stvari... nisam."

Koler je intervenisao. "G. Lengdon je profesor istorije umetnosti na univerzitetu Harvard."

Vitorija se osećala kao da su je polili ledenom vodom. "Profesor istorije?"

"On je specijalista za kulturnu simbologiju", uzdahnu Koler. "Vitorija, verujemo daje tvog oca ubio satanistički kult."

Vitorija je u svojoj glavi čula reci, ali nije mogla da ih shvati. *Satanistički kult*.

"Grupa koja je preuzela odgovornost naziva sebe iluminatima."

Vitorija je pogledala Koleru i zatim Lengdona, pitajući se da li je ovo predstavljalo nekakvu izopačenu šalu. "Iluminati?" upitala je. "Kao u *Bavarskim* iluminatima?"

Kolera ovo iznenadi. "Čula si za njih?"

Vitorija oseti kako se suze frustracije gomilaju. "*Bavarski Iluminati: novi svetski poredak*. Kompjuterska igra Štiva Džeksona. Polovina kompjuteraša je igra na internetu." Glas joj je pukao. "Ali ne razumem..."

Koler zbunjeno pogleda Lengdona.

Lengdon klimnu glavom. "Popularna igra. Prastaro bratstvo osvaja svet. Poluistorijska. Nisam znao daje stigla i u Evropu."

Vitorija se zapanjila. "O čemu vi govorite? Iluminati? To je kompjuterska igra!"

"Vitorija", reče Koler, "iluminati su grupa koja je preuzela odgovornost za smrt tvog oca."

Vitorija je sakupila svaku trunčicu hrabrosti koju je mogla naći da se izbori sa suzama. Primorala je sebe da se sabere i logički proceni situaciju. Ali što se više trudila da se usredsredi, sve manje je razumela. Njen otac je bio ubijen. CERN je pretrpeo ozbiljno narušavanje bezbednosti. Tamo negde je bomba koja otkucava i ona je kriva za to. A direktor je pozvao profesora istorije da im pomogne da pronađu mitsko bratstvo satanista. Iznenada se osutila usamljeno. Okrenula se da pođe, ali joj se Koler ispreči na putu. Posegnuo je rukom u džep, izvadio zgužvano parče faks papira i pružio joj ga.

Vitorija se zateturala u užasu kada je ugledala sliku.

"Žigosali su ga", rekao je Koler. "Žigosali su njegove proklete grudi." > ■,
Sekretaricu Silviju Bodlok je obuzimala panika. Šetala se ispred direktorove prazne kancelarije. *Gdeje kog đavola on? Šta da radim?*

Bio je to bizaran dan. Naravno, svaki dan na poslu kod Maksimilijana Koleru je potencijalno čudan, ali Koler je danas bio u retkoj formi.

"Pronađite mi Leonarda Vetru!" zahtevao je kada je Silvija stigla tog jutra. Silvija je poslušno zvala Leonarda Vetru na pejdžer, telefonirala i slala i'leklmnsku poštu.

Nišla.

Tuko daje Koler otišao narogušen, najverovatnije pokušavajući da ga sam pronađe. Kada se vratio nekoliko časova kasnije, Koleru očigledno nije bilo ilobro... mada se nije moglo reći da mu je ikada *dobro*, ali je sada izgledao

još gore nego obično. Zaključao se u svojoj kancelariji i mogla je da ga čuje kako šalje faksove i razgovara telefonom. Onda je Koler opet otišao. Nije se vratio od tada.

Silvija je odlučila da ignoriše ove ludorije kao još jednu kolerijansku melodramu, ali je počela da se brine kada se Koler nije vratio na vreme za svoje svakodnevne injekcije; direktorovo fizičko stanje je zahtevalo redovne tretmane i, kada bi odlučio da izaziva sudbinu, rezultati nikada nisu izgledali lepo - respiratorni šok, napadi kašlja i suluda jurnjava ambulantnog osoblja. Silviji se ponekad činilo da Maksimilijan Koler ima samoubilačke nagone.

Razmišljala je o tome da mu pošalje poruku na pejdžer da bi ga podsetila, ali je naučila daje milosrđe bilo nešto što je Kolerov ponos prezirao. Prošle nedelje se toliko razbesneo na naučnika koji je bio u poseti i koji je iskazao neprikladno sažaljenje da se uspravio na nogama i zavitlao beležnicu čoveku u glavu. Kralj Koler je umeo da bude iznenađujuće agilna kada je bio *pisse*.

Međutim, u ovom trenutku, Silvijina briga za direktorovo zdravlje je prešla u drugi plan... bila je zamenjena mnogo hitnijom dilemom. Pre pet minuta su zvali sa centrale CERN-a da bi joj frenetično javili da imaju hitan poziv za direktora.

"On nije na raspolaganju", rekla je Silvija.

■ Tada joj je operater CERN-a rekao ko zove.

Silvija se glasno nasmeja. "Šalite se, zar ne?" Slušala je dalje dok joj se na licu videla neverica. "I vaša identifikacija poziva potvrđuje..." Silvija se namrštila. "Shvatam. U redu. Možete li ih pitati šta..." Uzdahnula je. "Ne. Jasno mi je. Recite im da sačekaju. Odmah ću pronaći direktora. Da, razumem. Požuriću."

Ali Silvija nije mogla da pronađe direktora. Zvala je njegov mobilni tri puta i svaki put je dobila istu poruku: "Korisnik mreže koga pokušavate da dobijete je izvan dometa." *Izvan dometa? Gde bi mogao da ode?* Silvija je zatim poslala poruku na njegov pejdžer. Dva puta. Bez odgovora. To nimalo nije ličilo na njega. Čak je poslala i mejl na njegov kompjuter. Ništa. Kao daje nestao sa lica zemlje.

Sta da radim? pitala se.

Silvija je znala da joj je preostao samo jedan način da privuče direktorovu pažnju, sem da sama pretraži ceo kompleks. On neće biti srećan, ali čovek na vezi nije bio neko koga bi direktor trebalo da pusti da čeka. Niti je zvučalo kao daje raspoložen da čuje kako direktor nije na raspolaganju. Začuđena sopstvenom hrabrošću, Silvija je donela odluku. Ušetala je u Kolerovu kancelariju i prišla metalnoj kutiji na zidu iza njegovog stola. Otvorila je poklopac, zagledala se u komande i pronašla odgovarajuće dugme. Onda je duboko udahnula i zgrabila mikrofon.

Vitorija se nije sećala kako su stigli do glavnog lifta, ali bili su tamo. Penjali su se. Koler je bio iza nje i teško je disao. Lengdonov zabrinuti pogled je prolazio kroz nju kao kroz duha. Uzeo je faks iz njenih ruku i sklonio ga u džep od sakoa dalje od njenog pogleda, ali je prizor zauvek urezan u njeno sećanje.

Dok se lift uspinjao, Vitorijin svet je tonuo u tamu. *Papa!* U svome umu je pružala ruku prema njemu. Samo na trenutak, u oazi sećanja, bila je ponovo sa njim. Imala je devet godina i kotrljala se niz breg prekriven cvetovima runolista, a švajcarsko nebo joj se okretalo iznad glave.

Papa! Papa!

Leonardo Vetra se smejao kraj nje, sijajući od sreće. "Staje bilo, anđele?"

"Tata!" zakikotala se, pribijajući se uz njega. "Pitaj me staje sa mnom?"

"Ali ti izgledaš srećno, zlato. Zašto bih te pitao staje s tobom?"

"Samo me pitaj."

Slegao je ramenima. "Staje s tobom?"

Odmah je počela da se smeje. "Staje sa mnom? *Sve* je sa mnom! Kamenje! Drveće! Atomi! Čak i mrvojed! *Sve* je oko mene!"

Nasmejao se. "Jesi li to sama smislila?"

"Baš je pametno, zar ne?"

"Moj mali Ajnštajn."

Namrgodila se. "On ima glupu frizuru. Videla sam njegovu sliku."

"Ali ima mudru glavu. Rekao sam ti staje dokazao, zar ne?"

Oči su joj se raširile u užasu. "Tata! Ne! *Obećao* si!"

" $E=MC^2$!" zagolicao ju je vragolasto. " $E=MC^2$!"

"Bez *matematike!* Rekla sam ti! Mrzim je!"

"Drago mi je daje mržiš. Zato što devojčicama nije ni *dozvoljeno* da se bave matematikom."

Vitorija se ukipila. "*Nije?*"

"Naravno da ne. Svi to znaju. Devojčice se igraju lutkama. Dečaci rade matematiku. Nema matematike za devojčice. Čak ne bih *smeo* ni da pričam malim devojčicama o matematici."

"Šta? Ali to nije u redu!"

"Pravila su pravila. Matematika apsolutno nije dozvoljena malim devojčicama."

Vitorija je delovala užasnuto. "Ali lutke su dosadne!"

"Žao mi je", rekao je njen otac. "Mogao bih da ti pričam o matematici, ali ako bi me uhvatili..." Nervozno se osvrnuo po pustim brdima.

Vitorija je pratila njegov pogled. "U redu", prošaputala je, "reci mi tiho."

Zaustavljanje lifta ju je trgnulo. Vitorija je otvorila oči. Otac je nestao. Realnost ju je uhvatila u svoj ledeni zagrljaj. Pogledala je Lengdona. Iskrena briga u njegovim očima zračila je poput topline anđela čuvara, pogotovo kraj aure Kolerove hladnoće.

Samo jedna suvisla pomisao je obuzela Vitorijin um poput nezaustavljive sile.

Gdeje antimaterija?

Užasavajući odgovor je bio udaljen samo nekoliko trenutaka.

olimo Maksimilijana Kolera da se javi u svoju kancelariju."

Blistavi sunčevi zraci su zaslepili Lengdona kada su se vrata lifta otvorila prema glavnom atrijumu. Pre nego što je odjek objave na razglasu utihnuo, svaki elektronski uređaj na Kolerovim invalidskim kolicima je istovremeno počeo da pisti i zuji. Njegov pejdžer. Njegov telefon. Njegova elektronska pošta. Koler je posmatrao trepćuća svetla, očigledno začuđen. Direktor je izronio na površinu i ponovo bio u dometu.

"Direktore Koler. Molimo vas da se javite u svoju kancelariju."

Činilo se daje zvuk njegovog imena na razglasu prepao Kolera. ■■<

! Podigao je pogled, delujuć besno i već sledećeg trenutka zabrinuto. Lengdonove oči su se susrele sa njegovim, Vitorijine takođe. Svo troje su na trenutak stajali nepomično, kao daje tenzija između njih bila izbrisana i zamenjena jednom, ujedinjujućom slutnjom.

Koler podiže svoj mobilni telefon sa naslona za ruku. Okrenuo je broj i izborio se sa još jednim napadom kašlja. Vitorija i Lengdon su ga posmatrali u iščekivanju.

"Ovde je... direktor Koler", rekao je, brekćući. "Da? Bio sam pod zemljom, van dometa." Slušao je, dok su mu se sive oči širile. "Ko? Da, povežite ga." Nastupila je pauza. "Halo? Ovde je Maksimilijan Koler. Ja sam direktor CERN-a. Sa kime razgovaram?"

Vitorija i Lengdon su posmatrali u tišini dok je Koler slušao.

"Ne bi bilo pametno", konačno reče Koler, "da o tome pričamo preko telefona. Dolazim odmah." Ponovo je kašljao. "Sačekajte me... na aerodromu Leonardo da Vinči. Četrdeset minuta." Činilo se da Koleru ponestaje daha. Spopao gaje nalet kašlja i jedva je uspeo da prokrklja reci, "Pronađite kani-ster odmah... stižem." Onda je isključio telefon.

Vitorija je pritrčala do Kolera, ali Koler više nije bio u stanju da govori.

Lengdon je posmatrao dok je Vitorija vadila svoj mobilni telefon i zvala

ambulantu CERN-a. Lengdon se osećao kao brod na ivici oluje... uzdrman ali ravnodušan.

Sačekajte me na aerodromu Leonardo da Vinči. Kolerove reci su odjekivale.

Nesigurne senke koje su se kovitlale u Lengdonovim mislima čitavo jutro u jednom trenutku su očvrsle u jasnu sliku. Dok je stajao tako u vrtlogu zbuđenosti, osetio je kako se vrata u njemu otvaraju... kao daje upravo prešao preko nekakvog mističnog praga. *Ambigram. Ubijeni naučnik/sveštenik. Antimaterija. A sada... meta.* Aerodrom Leonardo da Vinči je mogao da znači samo jednu stvar. U trenutku potpunog razumevanja, Lengdonje znao da je upravo prešao granicu. Počeo je da veruje.

Pet kilotona. Neka bude svetio.

Dva bolničara su se stvorila, jurčajući preko atrijuma u belim ogrtačima. Kleknuli su kraj Kolera, stavljajući masku za kiseonik na njegovo lice. Naučnici u holu su se zaustavljali i posmatrali.

Koler je povukao dva duga udisaja, sklonio masku u stranu i, još uvek se boreći za vazduh, pogledao Vitoriju i Lengdona. "Rim."

"Rim?" zanimalo je Vitoriju. "Antimaterija je u Rimu? Koje zvao?"

Kolerovo lice je bilo zgrčeno, njegove sive oči vodnjikave. "Švajcarska..."

Zagrnulo se na recima i bolničari su mu vratili masku na lice. Dok su se spremali da ga odnesu, Koler se ispružio i uhvatio Lengdonovu ruku.

Lengdon je klimnuo glavom. Znao je.

"Idite..." Koler je šištao ispod maske. "Idite... zovite me..." Zatim su ga bolničari odneli.

Vitorija je stajala prikovana za tlo, posmatrajući ga dok je odlazio. Onda se okrenula prema Lengdonu. "Rim? Ali... staje to bilo o *Svajcarskoj*?"

Lengdon spusti ruku na njeno rame, šapućući jedva čujni glasom. "Švajcarska garda", reče. "Zakleti čuvari Vatikana."

31;

Avion X-33 je zagrmeo kroz vazduh i poleteo na jug prema Rimu. U njemu, Lengdon je sedeo u tišini. Poslednjih petnaest minuta je bilo obavijeno izmaglicom. Sada kada je ispričao Vitoriji o iluminatima i njihovom pohodu protiv Vatikana, imao je vremena da sagleda težinu situacije.

Staja kog đavola radim? pitao se Lengdon. *Trebalo je da se vratim kući*

kada sam imao šansu! Međutim, duboko u sebi je znao daru šansu nije ni imao.

Lengdonovo razum je vrištalo da bi trebalo da se vrati u Boston. Bilo kako bilo, akademska radoznalost je uspela da nadvlada obazrivost. Sve u staje verovao u vozi sa propašću iluminata, iznenada je izgledalo kao briljantna

prevara. Deo njega je vadio za dokazom. Potvrdom. Takođe se postavljalo pitanje savesti. Sa Kolerom van stroja i Vitorijom prepuštenom sebi, Lengdon je znao da je, ako je njegovo znanje o iluminatima moglo da pomogne na neki način, on imao moralnu obavezu da ostane.

Ipak, bilo je tu još nešto. Iako se Lengdon stideo da to prizna, njegova momentalna užasnutost kada je čuo gde se nalazi antimaterija nije prouzrokovana samo opasnošću po živote ljudi u Vatikanu, već i nečim drugim.

Umetnička dela.

Najveća umetnička kolekcija na svetu izložena je tempiranoj bombi. U Vatikanskom muzeju se nalazilo 60.000 neprocenjivih dela u 1.407 soba - Mikelandelo, Da Vinči, Bernini, Botičeli. Lengdon se pitao da li bi bilo moguće evakuisati sva umetnička dela ako bi to bilo neophodno. Znao je daje to nemoguće. Mnoga dela su skulpture teške po nekoliko tona. Da ne spominjemo činjenicu da su najveća blaga bila arhitektonska - Sikstinska kapela, bazilika sv. Petra, Mikelandelovo slavno spiralno stepenište koje je vodilo u *Museo Vaticano* - neprocenjiva zaveštanja čovekovog kreativnog genija. Lengdon se pitao koliko je vremena ostalo na kanisteru.

"Hvala vam što ste pošli", reče Vitorija tihim glasom.

Lengdon izroni iz svojih sanjarija i podiže pogled. Vitorija je sedela sa druge strane prolaza. Čak i pod jarkim fluorescentnim svetlom u kabini, oko nje se nazirala aura staloženosti - skoro magnetičko zračenje celovitosti. Disanje joj je bilo dublje, kao da se u njoj zapalila iskra samoodržanja... žudnja za pravdom i osvetom, raspirivana ljubavlju ćerke.

Vitorija nije imala vremena da presvuče šore i majicu bez rukava i njene preplanule noge su se ježile na hladnoći aviona. Lengdon je instinktivno skinuo sako i ponudio joj ga.

"Američko viteštvo?" Prihvatila je, sa tihom zahvalnošću u očima.

Avion zadržta u talasu turbulencije i Lengdon oseti kako ga obuzima strah. Kabina bez prozora mu je opet delovala pretesno i pokušao je da zamisli sebe u prostranom polju. Shvatio je da je u tom prizoru bilo ironije. Bio je u prostranom polju kada se to desilo. *Pritiskajuća tama*. Oterao je tu pomisao. *Davna prošlost*.

Vitorija gaje posmatrala. "Verujete li u Boga, g. Lengdon?"

Pitanje ga je iznenadilo. Iskrenost u Vitorijinom glasu je još više razoružavala od samog pitanja? *Da li verujem u Boga?* Nadao se nekoj lakšoj temi za razgovor uz koji bi put brže prošao.

Duhovna zagonetka, pomisli Lengdon. *Tako me zovu moji prijatelji*. Iako je godinama proučavao religiju, Lengdon nije bio religiozan. Poštovao je moć vere, čovekoljublje crkvi, snagu koju je religija davala tolikom broju ljudi... pa ipak, intelektualno odricanje od preispitivanja, koje je neophodno da bi neko mogao stvarno da "veruje", oduvek je predstavljalo preveliku prepreku za njegov akademski um. *Želim tla verujem*", čuo je sam sebe kako govori.

Vitorijin odgovor nije bio ni prekoran ni izazivajući. "Zašto onda ne verujete?" Zakikota se. "Pa, to nije tako lako. *Imanje* vere zahteva *sricanje* vere, cerebralno prihvatanje čuda - bezgrešnih začeca i božijih dela. A tu su i pravila ponašanja. Biblija, Kuran, budistički spisi... svi postavljaju slične uslove - i slične kazne. Tvrde da ću ići u pakao ako se tve ponašam po određenim pravilima. Ne mogu da zamislim Boga koji bi vladao na takav način." "Nadam se da svojim studentima ne dozvoljavate da tako besramno izbegavaju pitanja."

Ovaj komentar gaje uhvatio nesprenog. "Molim?"

"G. Lengdon, nisam vas pitala da li verujete u ono što *čovek* kaže o Bogu. Pitala sam vas da li verujete u Boga. Postoji razlika. Sveto pismo su priče... legende i istorija čovekovog traganja za razumevanjem sopstvene potrebe za smislom. Ne tražim od vas da sudite o literaturi. Pitam vas da li verujete u *Boga*. Kada ležite napolju pod zvezdama, osećate li prisustvo uzvišenog? Osećate li duboko u sebi da posmatrate delo božijih ruku?"

Lengdonu je bio potreban trenutak da razmisli o tome.

"Previše sam radoznala", izvinjavala se Vitorija.

"Ne, samo..."

"Sigurno na svojim predavanjima raspravljate o veri."

"U beskraj."

"I pretpostavljam da vi glumite đavoljeg advokata. Uvek **raspirujete** debatu."

Lengdon se smeškao. "Mora da ste i vi učitelj."

"Ne, ali sam učila od majstora. Moj otac je mogao da zagovara dve strane mebijusove trake."

Lengdon se nasmejao, zamišljajući čudesnost mebijusove trake - izvru-tog prstena od papira koji je tehnički imao samo *jednu* stranu. Lengdon je prvi put video ovaj jednostrani oblik u delima M. K. Ešera. "Mogu li nešto da vas pitam, gospođice Vetra?"

"Zovite me Vitorija. Gospođica Vetra me čini da se osećam starom."

Uzdahnuo je za sebe, iznenada svestan svojih godina. "Vitorija, ja sam Robert."

"Imali ste pitanje."

"Da. Sta *vi*, kao naučnik i ćerka katoličkog sveštenika, mislite o religiji?"

Vitorija je zastala, sklanjajući loknu kose sa lica. "Religija je poput jezika ili haljine. Svi se mi držimo običaja po kojima smo vaspitani. Ipak, na kraju, svi tvrdimo istu stvar. Da život ima smisao. Da smo zahvalni sili koja nas je stvorila."

Lengdon je bio zaintrigiran. "Hoćete da kažete da to da li ste hrišćanin ili musliman zavisi samo od toga gde ste rođeni?"

"Zar to nije očigledno? Razmislite o širenju religija po planeti."

"Znači vera je nasumična?"

"Teško da je tako. Vera je univerzalna. Naši specifični metodi razumevanja vere su proizvoljni. Neki od nas se mole Isusu, neki idu u Meku, neki proučavaju subatomske čestice. Svi mi u suštini tragamo za istinom, za onim stoje veće od nas samih."

Lengdon požele da njegovi studenti umeju da se tako jasno izraze. Dođavola, poželeo je da *on* ume tako jasno da se izrazi. "A Bog?" upitao je. "Verujete li u Boga?"

Vitorija je dugo vremena ćutala. "Nauka mi govori da Bog mora postojati. Razum mi govori da nikada neću razumeti Boga. A moje srce mi kaže da mi to ni nije namenjeno."

Ovo je bilo sažeto, pomisli on. "Znači, verujete daje Bog realnost, ali ga nikada nećemo razumeti."

"*Nju*", rekla je uz osmeh. "Vaši indijanski starosedeooci su bili u pravu."

Lengdon se zakikotao. "Majka Zemlja."

"*Gaea*. Planeta je organizam. Svi mi smo ćelije sa različitom svrhom. A ipak smo međusobno povezani. Služimo jedni drugima. Služimo celini."

Dok ju je posmatrao, Lengdon oseti kako se u njemu komeša nešto MO nije osetio dugo vremena. Opčinjavajuća bistrina njenih očiju... jasnoća njenog glasa. Osetio je da ga privlači.

"G. Lengdon, dozvolite mi da vam postavim još jedno pitanje."

"Robert", rekao je. *G. Lengdon čini da se osećarn starim. Ja jesam star!*

"Ako pitanje nije suviše lično, kako ste počeli da se bavite iluminatima?"

Lengdon se zamisli. "U stvari, u pitanju je bio novac."

Vitorija je izgledala razočarano. "Novac? Mislite kao konsultant?"

Lengdon se nasmeja, shvatajući kako je to zvučalo. "Ne. Novac u smislu *valute*." Posegao je u džep od pantalona i izvadio nešto novca. Pronašao je novčanicu od jednog dolara. "Kult je počeo da me fascinira kada sam prvi put shvatio daje valuta Sjedinjenih Država prekrivena simbolima iluminata." Vitorijine oči su se suzile i bilo je očigledno da se pitala da li bi trebalo da ga shvati ozbiljno.

Lengdon joj pruži novčanicu. "Pogledajte poledinu. Vidite li veliki pečat sa leve strane?"

Vitorija je okrenula novčanicu od jednog dolara. "Mislite na piramidu?"

"Na piramidu. Znate li kakve veze piramide imaju sa istorijom SAD?"

jlj

Vitorija slegnu ramenima.

"Upravo tako", reče Lengdon. "Apsolutno *nikakve*."

Vitorija se namrštila. "Zašto je onda to *centralni* simbol vašeg velikog pečata?"

"Sablastan delić istorije", reče Lengdon. "Piramida je okultni simbol koji predstavlja stremljenje prema gore, prema prvobitnom izvoru Prosvetljenja. Vidite li šta se nalazi iznad nje?"

Vitorija je proučavala novčanicu. "Okolo u trouglu."

"To se zove *trinakrija*. Jeste li ikada videli oko u trouglu negde drugde?"

Vitorija se na trenutak promišljala. "U stvari, jesam, ali nisam sigurna..."

"Njime su ukrašene masonske lože širom sveta."

"Simbol je masonski?"

"U stvari, nije. Iluminatski je. Zvali su ga 'blistava delta'. Poziv na prosvetenu promenu. Oko označava sposobnost iluminata da se infiltriraju i sve posmatraju. Blistavi trougao predstavlja prosvetljenje. A trougao je takođe i grčko slovo delta, koje je matematički simbol za..."

"Promenu. Tranziciju."

Lengdon se nasmeši. "Zaboravio sam da razgovaram sa naučnikom."

"Hoćete da kažete daje veliki pečat SAD poziv na prosvetenu, svevideću promenu?"

"Neki bi to nazvali Novi Svetski Poredak."

Vitorija je delovala zaprepašteno. Ponovo je pogledala novčanicu. "Na natpisu ispod piramide piše *Novus... Ordo...*"

"*Novus Ordo Seculorum*", reče Lengdon. "To znači Novi Sekularni Poredak."

"Sekularan kao nereligijski?"

"Nereligijski. Ta fraza ne samo da jasno izražava cilj iluminata, već i blatantno protivreči frazi pored koje se nalazi. U Boga verujemo⁴."

Vitoriju je nešto mučilo. "Ali kako su se svi ovi simboli našli na najjačoj valuti na svetu?"

"Većina akademika veruje daje to delo potpredsednika Henrija Valasa. On je bio mason višeg nivoa i sigurno povezan sa iluminatima. Da li je to zato stoje bio član ili je potpao pod njihov uticaj, to niko ne zna. Alije Valas taj koji je predsedniku prodao dizajn velikog pečata."

"Kako? Zašto bi predsednik pristao na..."

"Predsednik je bio Frenklin D. Ruzvelt. Valas mu je jednostavno rekao daje *Novus Ordo Seculorum* isto što i *Nju dil*⁵."

Vitorija je i dalje bila skeptična. "A Ruzvelt nije dao više *nikom* da proveri simbole pre nego stoje novčanice štampao?"

"On i Valas su bili poput braće."

"Braće?"

"Pogledajte svoj udžbenik iz istorije", reče Lengdon sa smeškom. "Frenklin D. Ruzvelt je bio poznati mason."

"*In God we trust*, nalpis koji stoji na svim dolarskim novčanicama (prim. prev.)."

"* Program ekonomskih i socijalnih reformi Ruzveltove administracije iz 1932. koji je pomogao da se SAD izvuku iz ekonomske krize (prim. prev.)."

Lengdon je zadržavao dah dok se X-33 u spirali spuštao na međunarodni aerodrom Leonardo da Vinči u Rimu. Vitorija je sedela preko puta njega, zatvorenih očiju, kao da se trudila da snagom sopstvene volje stavi situaciju pod kontrolu. Letelica se spustila i zakotrljala prema privatnom hangaru.

"Žao mi je zbog sporog leta", izvinjavao se pilot, izlazeći iz kokpita.

"Morao sam da usporim. Pravila o buci iznad naseljenih mesta."

Lengdon pogleda na sat. Bili su u vazduhu trideset sedam minuta.

Pilot otvori spoljna vrata. "Da li neko želi da mi kaže šta se dešava?" ,

Ni Vitorija ni Lengdon mu nisu odgovorili.

"U redu", reče, protežući se. "Biću u kabini sa klimom i svojom muzikom. SamojaiGart⁶."

Kasno popodnevno sunce pržilo je izvan hangara. Lengdon je nosio svoj sako od tvida prebačen preko ramena. Vitorija je podigla lice prema nebu i duboko udahнула vazduh, kao da su je zraci sunca osvežili nekakvom mističnom energijom.

Mediteran, razmišljao je Lengdon, već počinjući da se znoji.

"Malo ste stari za crtače, zar ne?" upitala je Vitorija, ne otvarajući oči.

"Molim?"

"Vaš ručni sat. Videla sam ga u avionu."

Lengdon je jedva primetno pocrveneo. Već se navikao na to da brani svoj časovnik. Kolekcionarsko izdanje sata sa Mikijem Mausom bilo je poklon od njegovih roditelja. Uprkos budalastosti Mikijevih ispruženih ruku koje su pokazivale vreme, to je bio jedini sat kojeg je Lengdon ikada nosio. Bio je otporan na vodu i sijao je u mraku, što gaje činilo savršenim za plivanje u bazenu ili šetnju neosvetljenim stazama Univerziteta. Kada bi Lengdonovi studenti doveli u pitanje njegov smisao za modu, rekao bi im da nosi Mikija kao svakodnevni podsetnik da ostane mlad u srcu.

"Šest je sati", reče.

Vitorija klimnu glavom, očiju i dalje zatvorenih. "Čini mi se daje naš prevoz stigao."

Lengdon je čuo udaljeno zujanje, podigao pogled i raspoloženje mu se još više pokvarilo. Sa severa je dolazio helikopter u niskom letu iznad piste. Lengdon je bio u helikopteru jednom u dolini Palpa u Andima gde je proučavao crteže *Naški* u pesku i nije mu se nimalo svidelo. *Leteća kutija za 'Garth Itrooks, američki kantri-pev;ič (piini. prev.)*,

cipele. Posle jutra provedenog u svemirskom avionu, Lengdon se nadao da će Vatikan poslati kola.

Očigledno nije.

Helikopter je usporio iznad njihovih glava, na trenutak je lebdeo, pa se ustremio prema parčetu piste ispred njih. Letelica je bila bela i sa strane je imala grb - štit sa dva kalauza i papskom krunom. Poznavao je taj simbol dobro. Bilo je to tradicionalno obeležje Vatikana - drevni simbol Svete stolice vlasti, pri čemu je sama "stolica" u stvari predstavljala prastari tron svetog Petra.

Sveti helikopter, zastenja Lengdon, posmatrajući letelicu kako sleće. Zaboravio je daje Vatikan imao jednu od ovih stvarčica i koristio je za prevoz pape do aerodroma, na sastanke, ili do njegovog letnjikovca u Gandolfu. Lengdonu bi definitivno više odgovarao auto.

Pilot iskoči iz kabine i krenuo preko asfalta prema njima.

Sada se Vitorija namrštila. "To je naš pilot?"

.? Lengdon je delio njenu zabrinutost. "Leteti, ili ne leteti. Pitanje je sad."

t Pilot je izgledao kao daje izašao iz šekspirijanske melodrame. Njegova nabrana tunika je bila isprugana blistavoplavim i zlatnim štraftama. Imao je i odgovarajuće pantalone i kamašne. Na nogama crne cipele koje su ličile na kućne papuče. Na sve to je nosio crnu filcanu beretku.

"Tradicionalna uniforma švajcarske garde", objasni Lengdon. "Dizajnirao ju je sam Mikelandelo." Dok se čovek približavao, Lengdon je napravio grimasu. "Priznajem da to *nije* jedno od njegovih najboljih dela."

Uprkos čovekovom gizdavom odelu, Lengdonu je bilo jasno da pilot zna svoj posao. Prilazio im je sa ukočenošću i dostojanstvom američkog marinca. Lengdon je mnogo puta čitao o rigoroznim kriterijumima elitne švajcarske garde. Rekrutovani iz jednog od četiri katolička kantona u Švajcarskoj, kandidati su morali da budu Svajcarci između devetnaest i trideset godina, visoki barem metar i osamdeset, da su prošli obuku u švajcarskoj vojsci i da su neoženjeni. Ove imperijalne trupe su mnoge zemlje smatrale najvernijom i najsmrtonosnijom službom obezbeđenja na svetu.

"Vi ste iz CERN-a?" upita vojnik, stižući do njih. Glas mu je bio poput čelika.

"Da, gospodine", odgovori Lengdon.

"Stigli ste veoma brzo", reče, zadivljeno posmatrajući X-33. Okrenuo se prema Vitoriji. "Gospođice, imate li sa sobom neku drugu odeću?"

"Molim?"

Pokazao je prema njenim nogama. "Kratke pantalone nisu dozvoljene unutar Vatikana."

Lengdon baci pogled prema njenim nogama i namršti se. Zaboravio je.

Vatikan je strogo zabranjivao otkrivanje nogu iznad kolena - i muških i ženskih. Ovim propisom se pokazivalo poštovanje prema svetosti božijeg grada.

"Imam samo ovo", rekla je. "Žurili smo."

Stražar klimnu glavom, očigledno nezadovoljan. Zatim se okrenu ka Lengdonu. "Imate li na sebi bilo kakvo oružje?"

Oružje? pomislio je Lengdon. *Nemam čak ni rezervne gaće!* Odmahnuo je glavom.

Vojnik čučnu ispred Lengdona i poče da ga prepipava, počinjući od čarapa. *Ljubazan momak*, pomisli Lengdon. Stražareve snažne ruke su ga opipale po nogama, dolazeći neudobno blizu njegovim preponama. Konačno su prešle na grudi i ramena. Uverivši se da je Lengdon nenaoružan, stražar se okrenuo prema Vitoriji. Prešao je pogledom preko njenih nogu i tela. Vitorija sevnu očima. "Da nisi ni pomislio na to."

Stražar je Vitoriju fiksirao pogledom očigledno sračunatim da zastraši. Vitorija nije ni trepnula.

"Staje to?" upita stražar, pokazujući na jedva vidljivu četvrtastu izbočinu u prednjem džepu njenog šorca.

Vitorija izvadi ultratanki mobilni telefon. Stražar ga je uzeo, uključio ga, sačekao signal i zatim joj ga pružio nazad, očigledno se uverivši daje u pitanju samo običan telefon. Vitorija gaje vratila u džep.

"Okrenite se, molim vas", reče stražar.

Vitorija gaje poslušala, ispruživši ruke i okrenuvši se za punih 360 stepeni.

Stražar ju je pažljivo posmatrao. Lengdon se već uverio da se Vitorijin tesan šore i majica nisu nabirali nigde gde ne bi trebalo. Izgleda daje i stražar došao do istog zaključka.

"Hvala vam. Ovuda, molim vas."

Helikopter švajcarske garde je grmeo u leru dok su Lengdon i Vitorija prilazili. Vitorija se prva ukrcala, poput iskusnog profesionalca, jedva usporavajući dok je prolazila ispod kovitlajućeg rotora. Lengdon je malo oklevao. "Nema šanse da dobijemo kola?" doviknuo je napola u šali švajcarskom gardisti, koji se nameštao u pilotskom sedištu.

Čovek mu nije odgovorio.

Lengdon je znao daje, uz manijakalne vozače u Rimu, letenje verovatno bezbednije. Duboko je udahnuo i popeo se u helikopter, pažljivo se saginjući dok je prolazio ispod elisa.

Dok je stražar palio motore, Vitorija je povikala: "Jeste li locirali kanister?"

Vojnik baci pogled preko ramena, delujući zbunjeno. "Sta?"

"Kanister. Zvali ste CERN u vezi sa kanisterom?"

Čovek slegnu ramenima. "Nemam pojma o čemu govorite. Bili smo zauzeti danas. Moj komandir mi je rekao da vas pokupim. To je sve što znam."

Vitorija zabrinuto pogleda Lengdona.

"Vežite se, molim vas", reče pilot dok su motori grrfieli. Lengdon dohvati svoj pojas i veza se. Činilo mu se da se malecka kabina skuplja oko njega. Zatim je, uz urlik, letelice poletela i oštro skrenula na sever prema Rimu. *Rim... caput mundi*, gde je Cezar nekada vladao, gde je sveti Petar razapet. Kolevka moderne civilizacije. A u njegovom središtu... bomba koja je otkucavala.

33

Rim je iz vazduha ličio na lavirint - nerazmrsivo klupko prastarih ulica koje su vijugale oko zgrada, fontana i iskrzanih ruševina.

Vatikanski helikopter je leteo nisko kroz vazduh prema severozapadu, prosecajući večiti smog kojeg je stvarala gužva pod njima. Lengdon je posmatrao mopeđe, turističke autobuse i armije minijaturnih "fijat" sedana koji su zujali kružnim tokovima u svim pravcima. *Koyaanisqatsi*, pomislio je, prisećajući se izraza Hopi indijanaca za "život van ravnoteže".

Vitorija je sedela kraj njega sa izrazom ćutljive usredsređenosti.

Helikopter se oštro nakrivio.

Dok mu se stomak prevrtao, Lengdon se zagleda u daljinu. Oči su mu pronašle drevne ruševine rimskog Koloseuma. Lengdon je oduvek smatrao daje Koloseum jedna od najvećih istorijskih ironija. Stadion koji je danas predstavljao dostojanstveni simbol razvoja ljudske kulture i civilizacije, vekovima je služio za varvarske spektakle - gladni lavovi koji su komadali zatvorenike, armije robova koje se bore do smrti, grupna silovanja egzotičnih žena otetih iz dalekih zemalja, kao i javne egzekucije i kastracije. Bilo je to ironično, mislio je Lengdon, ili možda čak i prikladno, da je arhitektonski nacrt Koloseuma poslužio kao uzor za Harvardov Soldžer fild - fudbalski stadion gde su drevne tradicije divljaštva oživljavane svake jeseni... izbezumljeni navijači koji su vrištali u iščekivanju krvoprolića dok se Harvard borio protiv Jejla.

Dok je helikopter napredovao prema severu, Lengdon ugleda rimski Forum - jezgro prehršćanskog Rima. Raskomadani stubovi su ličili na srušene nadgrobne ploče na groblju, koje je nekako izbeglo da ga proguta metropola koja gaje okruživala.

Prema zapadu, široki basen reke Tibar je u ogromnom luku presecao grad.

Čak i iz vazduha, Lengdon je mogao da vidi koliko je reka duboka. Uzburkana voda je bila smeđa, puna mulja i pene od obilnih kiša.

"Pravo pred vama", reče pilot, penjući se više.

Lengdon i Vitorija su podigli pogled i videli ono što im je pilot pokazivao. Poput planine koja je razdvajala jutarnju maglu, kolosalna kupola se uzdizala iz izmaglice pred njima: bazilika sv. Petra.

"E ovo", reče Lengdon Vitoriji, "ovo je Mikelandelo uradio kako treba."

Lengdon nikada nije video baziliku sv. Petra iz vazduha. Mermerna fasada je bleštala poput vatre na popodnevnom suncu. Ukrašena sa 140 statua svetaca, mučenika i anđela, herkulovsko zdanje se pružalo dva fudbalska terena u širinu i zapanjujućih šest u dužinu. Pećini slična unutrašnjost bazilike je mogla da primi preko 60.000 vernika... sto puta više od populacije Vatikana, najmanje zemlje na svetu.

Ipak, čak ni citadela ove veličine nije mogla da nadmaši trg ispred nje. Široko prostranstvo prekriveno granitom, Trg sv. Petra je predstavljao neverovatan otvoren prostor u zagušenom Rimu, poput klasičnog Central parka. Ispred bazilike, okružujući ogroman ovalni prostor, 284 stuba su se širila u četiri koncentrična kruga... arhitektonski *trompe de l'oeil*⁷ upotrebljen da bi se istakla veličina trga.

Dok se divio veličanstvenom hramu pred sobom, Lengdon se pitao šta bi sv. Petar pomislio kada bi bio ovde. Svetac je umro stravičnom smrću, razapet naopačke baš na ovom mestu. Sada je počivao u najsvetijoj od grobnica, sahranjen pet nivoa pod zemljom, tačno pod centralnom kupolom bazilike.

"Vatikan", reče pilot, a u glasu mu se nije osećalo gostoprimstvo.

Lengdon je posmatrao visoke kamene bedeme koji su se ukazali pred njima - neprobojno utvrđenje koje je okruživalo kompleks... neočekivano svetovna odbrana spiritualnog sveta tajni, moći i misterije.

"Pogledajte!" reče Vitorija iznenadno, hvatajući Lengdona za ruku. Frenetično je pokazivala prema dole, prema Trgu sv. Petra koji se sada nalazio tačno ispod njih. Lengdon je prislonio lice na prozor i pogledao dole.

"Tamo", rekla je, upirući prstom.

Lengdon pogleda. Zadnji deo trga je ličio na parking zakrčen sa desetak ili više kombija. Na krovu svakog kombija su stajale ogromne satelitske antene uperene prema nebu. Antene su bile obeležene poznatim imenima:

TELEVISOR EUROPEA

VIDEO ITALIA

BBC

UNITED PRESS INTERNATIONAL

Lengdon se iznenada zbuni i zapita da li su vesti o antimateriji već procurele.

⁷ Slikarska tehnika kojom se stvara iluzija realnosti i dubine, korišćena je često za oslikavanje lavanic-ii (priin. prev.).

:: Vitorija je bila napeta. "Zašto su novinari ovde? Šta se dešava?"

Pilot se okrenuo i čudno pogledao preko ramena.

"Šta se dešava? Zar ne znate?"

"Ne", uzvratila je, a akcenat joj je bio težak i snažan.

"// *Conclavo*", reče. "Biće zapečaćena za jedan sat. Ceo svet posmatra."

// *Conclavo*.

Reč je na trenutak odzvanjala u Lengdonovim ušima pre nego što mu se sručila u stomak poput cigle. // *Conclavo. Vatikanska konklava*. Kako je mogao da zaboravi? Bilo je nedavno u vestima.

Pre petnaest dana, nakon izuzetno popularne dvanaestogodišnje vladavine, papa je preminuo. Sve novine na svetu su prenele vest o papinom fatalnom napadu u snu - iznenadnoj i neočekivanoj smrti za koju su mnogi šaputali da je sumnjiva. Ali sada je, u skladu sa drevnom tradicijom, petnaest dana nakon papine smrti, Vatikan održavao // *Conclavo* - svetu ceremoniju u kojoj su se 165 kardinala iz celog sveta - najmoćniji ljudi u hrišćanskom svetu - skupljali u Vatikanu da izaberu novog papu.

Svaki kardinal na planeti je danas ovde, pomisli Lengdon dok je helikopter preletao preko bazilike sv. Petra. Prostrani unutrašnji svet grada Vatikana se pružao pred njim. *Čitava struktura moći rimske katoličke crkve počiva na bombi koja otkucava*.

34

Kardinal Mortati je posmatrao raskošnu tavanicu Sikstinske kapele i pokušavao da iskoristi trenutak mira za razmišljanje. Zidovi oslikani freskama su odjekivali glasovima kardinala svih nacija širom globusa. Ljudi su se gurali u svećama osvetljenom tabernaklu, uzbuđeno šapućući i konsultujući se na brojnim jezicima, među kojima su univerzalni bili engleski, italijanski i španski.

Svetio u kapeli je obično imalo uzvišen izgled - dugi zraci obojene sunčeve svetlosti rasecali su tamu poput zraka sa nebesa - ali ne i danas. Kao stoje bio običaj, svi prozori kapele su prekriveni crnim somotom u cilju tajnosti. To je trebalo da spreči bilo koga iznutra da šalje signale ili na ma koji način komunicira sa spoljnim svetom. Posledica toga je bila duboka tama razvejana samo svećama... drhtavom svetlošću koja se činila kao da pročišćava sve što dotakne, dajući svima njima izgled uzvišenosti... poput svetaca.

Kakva privilegija, mislio je Mortati, *nadgledati ovaj sveti događaj*. Kardinali preko osamdeset godina su bili prestari za izbor i nisu učestvovali u

konklavi, ali sa sedamdeset devet godina, Mortati je ovde bio najstariji kardinal i postavljen je da nadgleda proceduru.

Poštujući tradiciju, kardinali su se sakupili dva sata pre konklave da bi se videli sa prijateljima i upustili u pokojnu diskusiju u poslednjem trenutku. U sedam sati uveče, komornik pokojnog pape bi stigao, održao uvodnu molitvu i otišao. Zatim bi švajcarska garda zapečatila vrata i zaključala sve kardinale unutra. Tada bi počinjao najstariji i najtajanstveniji politički ritual na svetu. Kardinali neće biti pušteni napolje dok ne odluče koji od njih će biti sledeći papa.

Konklava. Čak i ime je bilo tajanstveno. "*Con dave*" je bukvalno značilo "zaključan ključem". Kardinalima nije bio dozvoljen nikakav kontakt sa spoljnim svetom. Bez telefonskih poziva. Bez poruka. Bez šaputanja kroz vrata. Konklava je vakuum na kojeg nije smelo da utiče ništa iz spoljnog sveta. Ovo je trebalo da osigura da kardinali imaju *Solum Dum prae oculis...* samo Boga pred očima.

\

Naravno, van zidina kapele, mediji su posmatrali i čekali, spekulišući o tome koji od kardinala će postati vladar milijarde katolika širom sveta. Konklave su stvarale napetu, politički obojenu atmosferu i tokom vekova mnoge su imale smrtonosni ishod: trovanja, tuče, pa čak su se i ubistva dešavala iza drevnih zidova. *Davna prošlost*, mislio je Mortati. *Večerašnja konklava će biti ujedinjena, blažena i iznad svega... kratka.*

Ili se barem tako njemu činilo.

Sada je međutim, došlo do neočekivanog razvoja događaja. Četiri kardinala su misteriozno nedostajala u kapeli. Mortati je znao da su svi izlazi čuvani i da nestali kardinali nisu mogli otići daleko, ali ipak, sa manje od sat vremena do uvodne molitve, osećao je zabrinutost. Na kraju krajeva, četiri nestala čoveka nisu bili *obični* kardinali. Bili su to *oni* kardinali.

Odabrana četvorica.

Kao nadzornik konklave, Mortati je već kroz odgovarajuće kanale javio švajcarskoj gardi i upozorio ih na odsustvo kardinala. Još uvek mu se nisu javljali. Ostali kardinali su primetili zbunjujuće odsustvo. Počelo je nervozno šaputanje. Od *svih* kardinala, ova *četvorica* bi morala biti ovde na vreme! Kardinal Mortati je počeo da se pribojava da bi ovo ipak moglo biti dugo veče. Nije ni bio svestan koliko je u pravu.

Vatikansko sletalište za helikoptere je, iz razloga bezbednosti i kontrole T buke, bilo smešteno na severozapadnom kraju Vatikana, stoje moguće dalje od bazilike sv. Petra.

"*Terra firma*", objavi pilot kada su sleteli. Izašao je i otvorio klizna vrata Lengdonu i Vitoriji.

Lengdon iskorači iz letelice i okrenu se da pomogne Vitoriji, ali ona je već iskočila na tlo bez ikakvog napora. Svaki mišić u njenom telu je bio podređen jednom cilju -pronalaženju antimaterije pre nego što izazove stravične posledice.

Pošto je razvukao zaštitnu navlaku preko prozora kabine, pilot ih je poveo prema velikim električnim kolicima za golf koja su čekala kraj piste. Kolica su ih tiho vozila duž zapadne granice zemlje — petnaest metara visokog betonskog bedema dovoljno debelog da odoli napadu tenkova. Duž unutrašnje strane zida, postavljeni u razmacima od pedeset metara, pripadnici švajcarske garde su mirno stajali i posmatrali okolinu. Kolica su oštro skrenula desno na Via dela Oservatorijo. Znakovi su pokazivali u svim pravcima:

PALAZZIO GOVERNATORIO

COLLEGIO ETHIOPIANA

BASILICA SAN PIETRO

CAPELLA SISTINA

, k

Ubrzali su uređenim putem pored niske zgrade na kojoj je pisalo RADIO VATICANA. Ovo je, shvati Lengdon sa čuđenjem, sedište najslušanijeg radio-programa na svetu - *Radio Vatikana* - koji je prenosio reč božiju milionima slušalaca širom planete.

"*Attenzione*", reče pilot, naglo skrećući na kružni tok.

Dok su kolica skretala, Lengdon je jedva mogao da poveruje u prizor koji se ukazao pred njima. *Giardini Vaticani*, pomislio je. Srce Vatikana. Pravo pred njima se pružao zadnji deo bazilike sv. Petra, prizor koji, shvatio je Lengdon, većina ljudi nikada ne vidi. Sa desne strane se uzdizala Palata tribunala, raskošna papska rezidencija koja se po svojoj baroknoj raskoši mogla meriti čak i sa Versajem. Zgrada namesništva, strogo izgleda, sedište vatikanske administracije, sada se nalazila iza njih. A sa leve strane je bilo masivno četvrtasto zdanje vatikanskog muzeja. Lengdon je znao da ovoga puta neće biti vremena za posetu muzeju.

"Gde su svi?" pitala je Vitorija, misleći na puste travnjake i staze.

Gardista je pogledao na svoj crni ručni sat vojničkog izgleda - neobičan unahronizam spram njegovog naboranog rukava. "Kardinali su smešteni u Sikstinskoj kapeli. Konklava počinje za manje od jednog sata."

Lengdon klimnu glavom, kao kroz maglu se prisećajući da su, pre konklave, kardinali po običaju provodili par sati u Sikstinskoj kapeli u razmišljanju i susretima sa drugim kardinalima iz svih krajeva sveta. Ovo vreme je predviđeno za obnavljanje starih prijateljstava i oslobađanje od moguće napetosti pred izborni proces. "A ostali stanari i osoblje?"

"Odstranjeni su iz grada u cilju tajnosti i. bezbednosti dok se konklava ne završi."

"A kada će se završiti?"

Vojnik slegnu ramenima. "Samo Bog zna." Ove reci su zvučale neobično bukvalno.

Pošto je parkirao kolica na širokom travnjaku tačno iza bazilike sv. Petra, stražar je sproveo Lengdona i Vitoriju uz kamene stepenice do mermer-nog trga sa zadnje strane bazilike. Prešavši preko trga, stigli su do zida i pra-tili ga kroz trouglasto dvorište, preko Via Belvedere do niza zgrada zbijenih jedna uz drugu. Lengdon je uz istoriju umetnosti naučio dovoljno italijan-skog da pročita natpise vatikanske štamparije, laboratorije za restauriranje tapiserija, poštanske službe i crkve sv. Ane. Prešli su još jedan mali trg i stigli do svog cilja.

Sedište švajcarske garde se nalazilo pored II Korpo di Vigilance, tačno severoistočno od bazilike sv. Petra. Prostorije su im se nalazile u niskoj, ka-menoj zgradi. Sa svake strane ulaza je stajao po jedan stražar, poput kame-ne statue.

Lengdon je morao da prizna da ovi stažari uopšte nisu izgledali toliko komično. Iako su takođe nosili plavo-zlatne uniforme, svaki od njih je imao tradicionalni "vatikanski mač" - koplje od dva i po metra sa sečivom oštrim poput žileta - za koje se pričalo daje obezglavilo nebrojene muslimane slu-žeći hrišćanskim krstašima u petnaestom veku.

Dok su Lengdon i Vitorija prilazili, dva stražara su iskoračila napred, ukrštajući koplja i blokirajući prolaz. Jedan od njih se zbunjeno obratio pi-lotu. "*I pantaloni*", reče pokazujući na Vitorijin šore.

Pilot je odmahnuo rukom. "*Il comandante vuole vederli subito*"

Stražari su se namrštili. Nevoljno su se sklonili s puta.

Vazduh je unutra bio hladan. Mesto nimalo nije ličilo na administrativne prostorije obezbeđenja koje je Lengdon zamislio. Kitnjasti i savršeno name-šteni, hodnici su bili ukrašeni slikama za koje je Lengdon bio siguran da bi ih svaki muzej na svetu rado izložio u glavnoj galeriji.

Pilot pokaza na strme stepenice. "Dole, molim vas."

Lengdon i Vitorija su krenulo belim mermernim stepenicama kroz špalir skulptura golih muškaraca. Svaka statua je imala smokvin list koji je bio svetliji od ostatka figure.

Velika kastracija, pomisli Lengdon.

Bila je to jedna od najjužasnijih tragedija u renesansnoj umetnosti. Papa Pije IX je 1857. odlučio da bi verno prikazivanje muškog tela moglo da pod-stakne stanovnike Vatikana na grešne misli. Zato je uzeo dlcto i čekić i odse-kao genitalije sa svake muške statue u Vatikanu. Oskmavio je đula Mikel-

anđela, Bramantea i Berninija. Gipsano smokvino lišće je upotrebljeno da se popravi šteta. Stotine skulptura su bile uškopljene. Lengdon se često pitao da li se negde nalazio ogromni sanduk kamenih penisa.

"Ovuda", javio se stražar.

Stigli su do podnožja stepeništa i našli pred teškim čeličnim vratima. Stražar ukuca šifru i vrata skliznuše u stranu. Lengdon i Vitorija su ušli unutra.

Sa druge strane praga ih je čekala potpuna ludnica.

Sedište švajcarske garde.

Lengdon je stajao na vratima, posmatrajući sudar vekova pred sobom.

Multimedijalnost. Prostorija je bila raskošno nameštena renesansna biblioteka, sve sa graviranim policama, orijentalnim tepisima i tapiserijama živopisnih boja... a ipak, bila je načičkana najsavremenijom opremom - nizovima kompjutera, faks-mašinama, elektronskim mapama vatikanskog kompleksa i televizorima koji su pratili CNN. Muškarci u šarenim pantalonama su grozničavo radili za kompjuterima i pažljivo slušali poruke iz futurističkih slušalica.

"Sačekajte ovde", reče vojnik.

Lengdon i Vitorija su sačekali dok je stražar prišao izuzetno visokom, mršavom čoveku u tamnoplavoj vojnoj uniformi. On je pričao mobilnim telefonom i stajao je toliko pravo da se skoro naginjao unazad. Vojnik mu je nešto rekao i čovek je bacio pogled prema Lengdonu i Vitoriji. Klimnuo je glavom, a zatim im je okrenuo leđa i nastavio razgovor.

Stražar se vratio. "Komandant Oliveti će će vas primiti za trenutak."

"Hvala vam."

Stražar ih je ostavio i krenuo uz stepenice.

Lengdon je proučavao komandanta Olivetija na drugom kraju prostorije, shvativši da je on u stvari vrhovni komandant vojnih snaga čitave zemlje.

Vitorija i Lengdon su čekali, posmatrajući dešavanja pred sobom. Drečavo obučeni vojnici su jurcali okolo uzvikujući naređenja na italijanskom.

"*Continua cercando!*" vikao je jedan u slušalicu.

"*Probasti U museo?*" pitao je drugi.

Lengdonu nije bilo potrebno bolje poznavanje italijanskog da bi shvatio da je centar za bezbednost u intenzivnoj potrazi za nečim. To su bile dobre vesti. Loše vesti su da očigledno još nisu pronašli antimateriju.

"Da li ste vi u redu?" Lengdon upita Vitoriju.

Slegla je ramenima, nudeći mu umoran osmeh.

jtO2

Den Braun

Kada je komandant konačno isključio telefon i krenuo prema njima, činilo se da raste sa svakim korakom. Lengdon je i sam bio visok i nije navikao da često podiže pogled, ali figura komandanta Olivetija je to zahtevala. Lengdon odmah oseti daje komandant čovek koji je preživeo oluje, lice mu je bilo zdravo i očvrstlo. Njegova tamna kosa ošišana je vojnički kratko a oči su mu gorele sa nepokolebljivom odlučnošću koja se mogla steći samo kroz godine intenzivne obuke. Kretao se sa milimetarskom preciznošću, a iza jednog uveta mu je diskretno bio skriven prijemnik zbog kojeg je više ličio na pripadnika tajne službe SAD nego na pripadnika švajcarske garde. Komandant im se obratio na jako akcentovanom engleskom. Glas mu je bio zapanjujuće tih za tako velikog čoveka, jedva glasniji od šapata. Ujedao je sa oštrom vojničkom efikasnošću. "Dobar dan", rekao je. "Ja sam komandant Oliveti — *Comandante Principale* švajcarske garde. Ja sam zvao vašeg direktora."

Vitorija podiže pogled. "Hvala vam što ste nas primili, gospodine."

Komandant nije odgovorio. Pokazao im je da ga prate i poveo ih kroz zbrku elektronike do vrata na zadnjem kraju odaje. "Uđite", rekao je, pridržavajući im vrata.

Lengdon i Vitorija su ušli i našli se u zamračenoj kontrolnoj sobi gde su se na zidu od video-ekrana lenjo smenjivali crno-beli prizori iz celog kompleksa. Mladi gardista je sedeo i napregnuto posmatrao ekrane.

"*Fuori*", rekao je Oliveti.

Vojnik je ustao i izašao.

Oliveti priđe jednom od ekrana i pokaza na njega. Zatim se okrenu prema svojim gostima. "Ovo je snimak sa kamere sakrivene negde u Vatikanu.

* Želeo bih objašnjenje."

Lengdon i Vitorija su pogledali ekran i istovremeno uzdahnuli. Slika je bila jasna. Bez sumnje. Bio je to CERN-ov kanister za antimateriju. Unutar njega, blistava kapljica metalnog sjaja zloslutno je lebdela u vazduhu, osvetljena ritmičnim treptanjem digitalnog sata. Sablasnom izgledu je doprinio i sila činjenica daje oko kanistera vladala skoro potpuna tama, kao da se antimaterija nalazila u plakaru ili mračnoj sobi. U gornjem uglu ekrana svetleo je tekst: ŽIVI SNIMAK - KAMERA #86.

Vitorija je opazila vreme koje je preostalo na trepućem satu na kanisteru.

"Manje od šest sati", šapnula je Lengdanu sa zabrinutim izrazom na licu.

Lengdon pogleda na sat. "Znači imamo do..." Zastao je, a stomak mu se stegao u čvor.

"Ponoći", rekla je Vitorija slabim glasom.

Ponoć, mislio je Lengdon. *Osećaj za dramatičnost*. Ko god da je ukrao kanister prošle noći, očigledno je savršeno izračunao vreme. Obuzeo ga je snažan osećaj zloslutnosti kada je shvatio da se nalazi tačno na mestu udara.

Olivetijev šapat je sada više ličio na šištanje. "Da li ovaj predmet pripada vama?"

Vitorija klimnu glavom. "Da, gospodine. Ukraden nam je. On sadrži izuzetno eksplozivnu supstancu zvanu antimateriju."

Olivetij nije bio dirnut. "Prilično sam dobro upoznat sa eksplozivima, g-đice Vetra. Nisam čuo za antimateriju."

"To je nova tehnologija. Moramo je odmah locirati ili evakuisati Vatikan."

Olivetij je polako zatvorio oči i ponovo ih otvorio, kao da će usredsređivanje na Vitoriju promeniti ono stoje upravo čuo. "Evakuisati? Da li ste svesni šta se ovde dešava večeras?"

"Da, gospodine. I životi vaših kardinala su u opasnosti. Imamo oko šesti sati. Kako napreduje lociranje kanistera?"

Olivetij odmahnu glavom. "Nismo ni počeli da ga tražimo."

Vitorija se zagrcnu. "Šta? Ali jasno smo čuli kako vaši vojnici razgovaraju o potrazi..."

"Potrazi, *da*", reče Olivetij, "ali ne za vašim kanisterom. Moji ljudi traže nešto što se vas ne tiče."

Vitorijin glas je pukao. "Niste čak ni *počeli* da tražite kanister?"

Izgledalo je kao da se Olivetijeve ženice povlače dublje u glavu. Imao je bezosećajan pogled insekta. "G-đice Vetra, je li tako bese? Moram nešto da vam objasnim. Direktor vašeg postrojenja je odbio da mi preko telefona razjasni detalje u vezi sa ovim predmetom. Samo mi je rekao da ga moram odmah pronaći. Neverovatno smo zauzeti i ne mogu sebi da dozvolim luksuz upošljavanja ljudstva u ovoj situaciji pre nego što saznam više."

"U ovom trenutku postoji samo jedan bitan podatak", reče Vitorija, "a to je da će za šest sati taj uređaj da uništi čitav ovaj kompleks."

Olivetij je stajao nepomično. "G-đice Vetra, morate nešto da znate", njegov ton je skrivao snishodljivost, "uprkos arhaičnom izgledu Vatikana, svaki ulaz, javni i službeni, opremljen je najsavremenijim postojećim sensorima. Ako bi neko probao da uđe sa bilo kakvom vrstom eksplozivne naprave, to bi odmah bilo primećeno. Imamo skenere za radioaktivne izotope i filtere za miris, koje je dizajnirala američka DEA radi detektovanja najslabijih tragova hemijskih supstanci eksploziva i toksina. Takođe koristimo i najsavršenije detektore i skenere X-zracima koji se mogu nabaviti."

"Veoma impresivno", reče Vitorija, sa hladnokrvnošću koja je parirala Olivetijevoj. "Na nesreću, antimaterija nije radioaktivna, ima hemijski sastav čistog hidrogena, a kanister je od plastike. Nijedan od tih uređaja je ne bi uočio."

"Ali uređaj ima izvor energije", reče Olivetij, pokazujući natrepćući displej.

"Čak i najmanji trag nikl-kadmijuma bi se pokazao na..."

"Baterije su takođe od plastike."

Olivetijevo strpljenje je očigledno počelo da nestaje. "Plastične baterije?"

"Elektroliti polimer gela sa teflonom."

Oliveti se nagnu prema njoj, kao da želi da naglasi razliku u visini. "*Signorina*, Vatikan je meta desetina pretnji bombom mesečno. Ja sam lično podučavao svakog člana švajcarske garde tehnologiji modernih eksploziva. Savršeno sam svestan da na svetu ne postoji supstanca dovoljno snažna da učini to što tvrdite, sem ako nije u pitanju nuklearna glava sa jezgrom veličine loptice za bejzbol."

Vitorija ga prikova vatrenim pogledom. "Priroda treba da nam otkrije još mnoge svoje misterije."

Oliveti se nagnuo bliže. "Mogu li da upitam *ko* ste tačno vi? Koji je vaš položaj u CERN-u?"

"Ja sam stariji član istraživačkog tima i postavljeni službenik za odnose sa Vatikanom u ovoj situaciji."

"Oprostite ako sam neučtiv, ali ako stvarno postoji *situacija*, zašto pričam sa *vama* a ne sa vašim direktorom? I zašto iskazujete nepoštovanje dolazeći u Vatikan u kratkim pantalonama?"

Lengdon zastenja. Nije mogao da veruje da pod ovakvim okolnostima ovaj čovek cepidlači oko pravila oblačenja. Sa druge strane, pomislio je, ako su kameni penisi mogli da izazovu grešne misli kod stanovnika Vatikana, Vitorija Vetra je u kratkim pantalonama *sigurno* bila opasna po nacionalnu bezbednost.

"Komandante Oliveti", umeša se Lengdon, pokušavajući da demontira još jednu bombu koja se spremala da eksplodira. "Moje ime je Robert Lengdon. Ja sam profesor katedre za religiju u SAD i nemam nikakve veze sa CERN-om. Video sam demonstraciju primene antimaterije i spreman sam da potvrdim reci g-đice Vetre da je izuzetno opasna. Imamo razloge da verujemo da ju je u vaš kompleks postavio jedan antireligiozni kult u nadi da će pokvariti konklavu."

Oliveti se okren, zureći u Lengdona. "Imam ovde ženu u kratkim pantalonama koja tvrdi da će kapljica tečnosti da raznese Vatikan i američkog profesora koji tvrdi da smo meta nekakvog antireligioznog kulta. Šta tačno očekujete od mene da uradim?"

"Pronađite kanister", reče Vitorija. "Odmah."

"To je nemoguće. Taj uređaj bi mogao biti bilo gde. Vatikan je ogroman."

"Vaše kamere nemaju na sebi GPS^s lokatore?"

"Ne dešava se često da budu *ukradene*. Biće nam potrebni dani da pronađemo nestalu kameru."

"Nemamo *dane*", reče Vitorija nepopustljivo. "Imamo šest sati."

"Šest sati do čega, g-đice Vetra?" Oliveti iznenada povisi ton. Pokazao je prema prizoru na ekranu. "Dok se odbrojavanje ne završi? Dok Vatikan

¹ *Global l'osiii/minf! Syximi*. satelitski sistem /u navigaciju (liiiin. prev.).

ne nestane? Verujte mi da nisam srećan kada se neko igra mojim sistemom obezbeđenja. Niti mi se sviđa kada se mehaničke naprave misteriozno pojavljuju unutar mojih zidova. *Ja jesam* zabrinut. Moj je *posao* da budem zabrinut. Ali ono što mi govorite je neprihvatljivo."

Lengdon progovori pre nego stoje uspeo da se suzdrži. "Da li ste čuli za iluminare?"

Komandantova ledena spoljašnjost počeo da puca. Oči su mu pobebele, kao kod ajkule koja se sprema da napadne. "Upozoravam vas. Nemam vremena za ovo."

"Znači da ste čuli za iluminare?"

Olivetijeve oči su probadale poput bajoneta. "Ja sam zakleti branilac katoličke crkve. *Naravno* da sam čuo za iluminare. Oni ne postoje već decenijama."

Lengdon posegnu u džep i izvadio faks sa žigosanim telom Leonarda Vetre. Pruži ga Olivetiju.

"Ja sam stručnjak za iluminare", reče Lengdon dok je Oliveti proučavao fotografiju. "Teško mi je da prihvatim da su iluminati još uvek aktivni, a ipak, pojava ovog žiga, zajedno sa dobro poznatom mržnjom iluminata prema Vatikanu, naterala me je da promenim mišljenje."

"Kompjuterska prevara." Oliveti vrati Lengdonu faks.

Lengdon je zurio u neverici. "Prevara? Pogledajte tu simetriju! Vi biste morali da shvatite autentičnost..."

"Autentičnost je upravo ono što vam nedostaje. Možda vas g-đica Vetra nije obavestila, ali naučnici iz CERN-a već decenijama kritikuju politiku Vatikana. Oni redovno pokreću peticije za izmenu teorije stvaranja, formalna izvinjenja za Galileja i Kopernika i povlačenje naših kritika protiv opasnih i nemoralnih istraživanja. Koji vam se scenario čini verovatniji - da se četiri stotine godina star satanistički kult ponovo pojavio sa naprednim oružjem za masovno uništenje, ili da neki šaljivdžija u CERN-u pokušava da poremeti svetu vaticansku ceremoniju uz pomoć dobro zamišljene prevare?"

"Na toj fotografiji je", reče Vitorija, glasom poput ključale lave, "moj otac. *Ubijen*. Mislite li da ja tako zamišljam *šalu*?"

"Ne znam, g-đice Vetra. Ali znam da, sve dok ne dobijem odgovore koji imaju *smisla*, nema šanse da ću podići bilo kakvu uzbunu. Moje dužnosti su budnost i diskrecija... da omogućim da se spiritualna pitanja mogu rešavati bez ikakvog ometanja. Danas pogotovo."

Lengdon reče: "Barem odložite događaj."

"Da ga odložim?" Oliveti je zinuo. "Kakva arogancija! Konklava nije nekakva partija američkog bejzbola koju možete otkazati u slučaju kiše. Ovo je sveti događaj sa strogim pravilima i postupcima. Zaboravljate na to da milijardu katolika širom sveta čeka na novog vođu. Zaboravljate da su napolju svetski mediji. Protokol po kome se odvija ovaj događaj je svetinja

- ne može se menjati. Od 1179, konklava je preživela zemljotrese, glad, pa čak i kugu. Verujte mi, neće biti odložena zbog ubijenog naučnika i kapljice bog zna čega."

"Vodite me do nekoga ko odlučuje", zahtevala je Vitorija.

Oliveti je zurio u nju. "Gledate ga."

"Ne", rekla je. "Nekog od *sveštenstva*."

Na Olivetijevom čelu su počele da izbijaju vene. "Sveštenstvo je otišlo.

Sa izuzetkom švajcarske garde, jedini trenutno prisutni u Vatikanu je kolegijum kardinala. A oni su u Sikstinskoj kapeli."

"Staje sa *komornikom*?" hladno izgovori Lengdon.

"Sa kime?"

"*Komornikom* pokojnog pape." Lengdon samouvereno ponovi tu reč, nadajući se da ga njegovo sećanje dobro služi. Jednom je čitao o neobičnim propisima vatikanskih vlasti za slučaj papine smrti. Ako je Lengdon u pravu, u ovakvim situacijama, kompletna autonomna vlast je privremeno prelazila na poslednjeg papinog ličnog asistenta - njegovog komornika - sekretarskog pomoćnika koji je nadgledao konklavu dok su kardinali birali svetog oca. "Verujem daje *komornik* trenutno glavni."

"*// camerlegno*?" Oliveti napravi grimasu. "Kamerlenjo⁹ je običan sveštenik. Nije čak ni kanonizovan. On je bio lični sluga pokojnog pape."

"Ali on je ovde. A vi odgovarate njemu."

Oliveti prekrsti ruke. "G. Lengdon, tačno je da vatikanska pravila diktiraju da komornik zauzima vrhovni položaj tokom konklave, ali to je samo zato što nemogućnost da bude izabran za papu garantuje nepristrasno odlučivanje sa njegove strane. To bi bilo kao da, kada vaš predsednik umre, jedan od njegovih pomoćnika privremeno zauzme ovalnu sobu. Komornik je mlad i njegovo razumevanje bezbednosne procedure, ili, kad smo već kod toga, bilo čega drugog, veoma je ograničeno. Za sve situacije i poslove, zadržan sam ja."

"Vodite nas do njega." reče Vitorija.

"To je nemoguće. Konklava počinje za četrdeset minuta. Komornik se priprema u papinim odajama. Nemam nameru da ga uznemiravam pitanjima bezbednosti."

Vitorija otvori usta da mu odgovori, ali je prekinu kucanje na vratima.

Oliveti ih otvori.

Napolju je stajao vojnik u kompletnoj dvorskoj nošnji, pokazujući na sat.

"*E l'ora, comandante*."

Oliveti pogleda na svoj sat i klimnu glavom. Okrenuo se prema Lengdonu i Vitoriji poput sudije koji razmišlja o njihovoj sudbini. "Pođite za mnom."

Izašao je iz sobe za nadzor i proveo ih kroz centar za bezbednost do provid-

"Komornik, il;il. (piim. prev.).

nog sobička na drugom kraju. "Moja kancelarija." Oliveti ih uvede unutra. Prostorija je bila nezanimljiva - pretrpani sto, ormari sa spisima, stolice na sklapanje, aparat za vodu. "Vraćam se za deset minuta. Savetujem vam da iskoristite to vreme da odlučite šta ćete sledeće uraditi."

Vitorija se okrenu za njim. "Ne možete tek tako da odete! Taj kanister je..."

"Nemam vremena za ovo", ključao je Oliveti. "Možda bi trebalo da vas zadržim do završetka konklave, kada *ću imati* vremena."

"Sinjore", požurivao ga je gardista, ponovo pokazujući na sat. "*Spazare di capella.*"

Oliveti klimnu i pođe za njim.

"*Spazare di capella?*" navaljivala je Vitorija. "Odlazite *da počistite* kapelu?"

Oliveti se okrenu, sekući je pogledom. "Tražimo prislušne uređaje, g-đice Vetra - to je pitanje *diskrecije.*" Pokazao je prema njenim nogama. "To nije nešto što bih očekivao da razumete."

Potom zalupi vrata, potresajući teško staklo. Jednim tečnim pokretom izvadio je ključ, stavio ga u bravu i okrenuo. Teška brava je škljocnula.

"*Idiota!*" povikala je Vitorija. "Ne možete nas držati ovde!"

Lengdon je kroz staklo mogao da vidi kako Oliveti govori nešto vojniku. Gardista je klimnuo glavom. Dok je Oliveti izlazio iz sobe, gardista se okrenuo i stao da ih posmatra kroz staklo, prekrštenih ruku, sa oružjem za pojasom.

Savršeno, pomisli Lengdon. *Prokleta savršeno.*

Vitorija je zurila u vojnika švajcarske garde koji je stajao pred zaključanim vratima Olivetijeve kancelarije. Stražar joj je uzvrćao pogled, pokušavajući da deluje preteče u svom šarenom kostimu.

Che fiasco, mislila je Vitorija. *Zatvorene nas drži naoružani čovek u pidžami.*

Lengdon se ućutao i Vitorija se ponadala da koristi taj svoj harvardski mozak da smisli nekakav izlaz. Međutim, njegov izraz lica joj je govorio da je više bio u šoku nego što se zadubio u misli. Bilo joj je žao što gaje umešala u ovo.

Vitorijin prvi instinkt je bio da izvadi svoj mobilni telefon i nazove Koleru, ali je znala daje to glupo. Prvo i prvo, stražar bi verovatno ušao unutra i uzeo joj telefon. Drugo, ako je Kolerov napad išao svojini uobičajenim